

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

A felekezeti iskolák ügye Uj-Romániában

A „Nagyvárad” számára írta:

DR FRITS WIRTZ jr.

Hónapokon keresztül volt alkalmam az új Románia viszonyait s lakosait tanulmányozni s most elutazásom előestéjén készséggel teszek eleget az Önök kérésének, hogy itteni impresszióimról lapjukban legalább is részben beszámoljak. A kérdés, amely Önöket is, engem is leginkább érdekel, a felekezeti iskolák ügye. S ez ne lepje meg az Önök olvasótáborát, hiszen az iskolakérdés és az ujjaéledő vallási kérdések ma egész Európában meglehetősen aktuálisak. Számomra különösképpen aktuálissá teszi a kérdés tárgyalását az a körülmény, hogy az új Románia és az én kis holland hazám viszonyai sok tekintetben azonosak. Nálunk is éppen úgy, mint Önöknél az iskolák jelentékeny része felekezeti iskola, amit az állam szubvencionál.

Hollandia és az ott jelenleg uralkodó liberális kormány belátta, hogy emiatt kötelessége mindazon szerveknek intenzív támogatása, amely szervek vállukra vették a keresztény kultúra terjesztésének súlyos és nagy feladatát.

Az államhatalom szempontjából a belátásnak két oldala van. Egy materiális, egy pedagógiai. Ha az állam teljes egészében vállalná azokat a kiadásokat, amiknek megosztásában jelenleg a felekezeti alapra támaszkodó oktatás segítségére van, abban az esetben közoktatási büdzséje aligha fedezné mindazokat a szükségességeket, amiket vele szemben a közoktatás ügye támaszt. De pedagógiai szempontból talán ennél is fontosabb annak a felismerése, hogy az állami tanítók ugyanazzal a lendülettel, lelkiismerettel és buzgalommal mint a felekezeti oktatók köztudomás szerint sohasem kezelik fiatal generációk művelését.

Ennyit bevezetésképpen. Térjünk át ezután arra az érdeklődésre, mellyel a külföld figyelve a romániai iskoláügyeket kíséri. A Romániában föltalálható felekezetek (katholikusok, vagy protestánsok) nemzetközi felekezetek. E felekezetek hozzátartozóinak milliószámra élnek hitsorsosai külföldön, akik mindegyre aggodalmasabban látják a romániai felekezeti iskolákkal szemben tanúsított bánásmódot diszponenciáit. Vegyük például Hollandiát. Két utrechti egyetemi tanár csak a minapán csinált igen komoly, mélyreható ankétot a protestáns romániai iskolák helyzetéről. És számomra, aki oly hűhajtottam jó kritikát írni erről a szép és fiatal országról hazámba való visszatértemkor — sajnálattal volt, hogy az ankét eredménye a holland lapokban már megjelent. Miért sajnáltam oly nagyon ezeknek a cikkeknél a megjelenését, holott az említett egyetemi tanárok teljes jóakarattal és az igazságnak megfelelően számoltak be romániai megfigyelésükről, annak oka egyszerűen az, hogy nekem már bajos lesz az általuk a holland közvéleményben teremtett atmoszférát megváltoztatni. Helyeztem, mint keresztény újságíró, amely az nehéz lett volna, amikor véleményemet

a mi lapjainkban nyilvánosságra kell majd hoznom. Mit is felelek? Újságíró és publicista számára ugyanis csak két út lehetséges. Vagy igazat mondani, vagy hallgatni. Am nekünk, kik egész életünket a közvélemény irányításának szenteljük, a lelkiismeretünk mindenestre azt parancsolja, hogy ne hallgassunk, hanem beszéljünk. Nehéz feladat annak számára, aki őszintén kívánja egy olyan ország javát, amely a rekonstrukció útján látszik lenni.

Romániának ebben a nagy rekonstrukтив munkában föltétlenül szüksége van a külföld pénzügyi, ipari, kulturális támogatására. S mit kell észrevennünk? A külföldi sajtó Franciaországban is, de főképp Amerikában, (hogy egyebet ne említsék a Herald de Newyork, melynek az Egyesült Államokban és Kanadában nem kevesebb mint két millió olvasója van), de magának a kisantant államoknak sajtója is sokszor nem a legkedvezőbb véleményvel van az iránt a metódus iránt, mellyel a levantei kulturából európaias állammá kifejlődő ország iskoláit kezelik. Ezeknek az újságoknak nagyrésze éppen arra való tekintettel küldötte le tudósításait Romániába, hogy a felekezeti iskolákról hozandó törvény nonsokára a képviselőház, illetve a szenátus elé kerül. Kartársaim a közeljövőben kétségtelenül igen érdekes ankéteket fognak megvalósítani az iskolakérdésben. Én éppen távozásom előtt, innen a határról szeretném bukaresti román kollégáimat figyelmeztetni:

Benes elmondja a cseh-magyar tárgyalások történetét

Tegnap tartotta a cseh képviselőház külügyi bizottságának ülése keretében Benes miniszterelnök nagy külügyi expozéját. Az expozé legerdekesebb része a csehszlovák és magyar helyzet ismertetése volt.

A Csehszlovákia és Magyarország között múltban lefolytatott tárgyalásokról a miniszterelnök az alábbiakat mondotta:

— Abban az időben, amikor a kisantantot megalakítottuk, formálisan a magyar irredentizmus és nacionalizmus, ténylegesen azonban a háború utáni fölfordulás, kaland, nyugtalanság, bizonytalanság, jobb és baloldali kilengések ellen — ugyanakkor nem szüntünk meg elveink alapján Magyarországgal tárgyalni. Három ízben kíséreltem meg a magyar kormányokkal közvetlenül megegyezni úgy a vitás, mint az egyetemes politikai kérdésekben, hogy biztosíthassuk a jövő számára a békét és nyugalmat. Még emlékeztetnem van a Teleki Pál miniszterelnökre és Gratz Gusztáv külügyminiszterrel 1921 március 14-én Bruckban tartott értekezletünk. A tárgyalások eredményeit Habsburg Károly első visszatérése megsemmisítette. Néhány hónappal ezután,

— Nyugodjanak meg Uraim, legyenek belátók s igyekezzenek megérteni új romániai honfitársaik mentalitását. Ők, akik annyit a generációkon keresztül dolgoztak azon, hogy magukat a kultúra legmagasabb lépcsőfokára fölküzdjék s ez a kultúra számukra különösképpen iskolai intézményekben élte ki magát: sajgó szívvel látják, hogy fölszabadító testvéreik szisztematikusan törekkenek leépíteni azokat a kulturmomentumokat, amik legfőbb büszkeségük és nyilvános, valamint magánéletüknek legfőbb kincsei voltak.

Julius 15-én Amsterdamban nemzetközi kongresszust tartanak. A keresztény világ minden részéről idesereglenek a felekezetek reprezentánsai. Nem fogják-e ezek az urak megkérdezni, mi is van hát Romániában élő testvéreik iskoláival? Nagy pesszimizmussal nézek a kongresszus hatása elé.

Justitia fundamentum regnorum. Ez a principiuma a megtartandó kongresszusnak. Az igazság és a törvényesség az alapköve minden államnak.

Lelkem legőszintébb mélyéből remélem, hogy Anghelescu miniszter kellő időben meg fogja érteni azt a kétes helyzetet, amelybe a román közoktatási politikát a külfölddel szemben beállította.

Saját hibáink beismerése a legnagyobb és legfenekélyebb karakterre vall. Higyük, hogy amikor Hollandiába visszatérek, ezt írhatom:

— Illesse Anghelescu minisztert minden csodálatom, mert elég nagy volt idején belátni, hogy iskolatörvénytervezete túl szigorú volt és ezt a tervezetet idejében mérsékelte és megváltoztatta.

junius 24-én Bánffy Miklós külügyminiszterrel Marienbadban tanácskoztam és ekkor valamely messzebbre jutottunk mint az előző alkalommal. A tanácskozás eredményét újból beszélyeztettem a burgenlandi fölkéle. Ebben a válságos helyzetben is meg tudtam őrizni politikánk békés irányzatát. Ova intettem a szövetségeseiket és tárgyaltam azután Ausztriával és Magyarországgal hogy az ügyet békésen intézzék el, hogy ne kerüljön háborús konfliktusra a sor. Ez a lehetőség pedig akkor sokkal közelebb állott, mint ahogy azt egyesek hitték. Ma már megmondhatom, hogy a harmadik kísérlet alkalmával, amikor Bánffy miniszterrel augusztus 26-án Brinnben tanácskoztam, barátságosan akartam a Habsburgkérdést olyképpen megoldani, hogy az egyszersmindenkorra el legyen intézve. Félttem attól, hogy a Habsburgkérdés miatt Magyarországgal háborúra kerül a sor. Még mielőtt a tárgyalások befejeződtek volna — már meg is egyeztünk a kérdésben — Károly másodsor ment Magyarországra. A novemberi események: a mozgósítás és az ismeretes nehéz diplomáciai küzdelem, ma még élénk emlékeztetben van.

— Ennek a súlyos konfliktusnak ellenére sem tértünk el politikánktól. A Habsburg Károly miatt támadt viszályban éppen úgy nem engedtünk a magyarok fölfogásának, mint ahogy nem engedtünk a nyugati szövetségeseink nyomásának. A békéért és nyugalomért folyó küzdelemünk teljes mértékben sikerrel járt. Demokratikus politikánknak Közép-Európa konszolidációja és nyugalma a célja.

— Ez alatt az 1922–23. években a Magyarországgal folyó tárgyalások nem szüntek meg. Nagy nehézségek után oldottuk meg a békeszerződések egyik kérdését a másik után; egyik viszályt a másik után, míg a múlt esztendőben eljutottunk úgyszólván a normális viszonyokhoz. Maradtak ugyan még vitás kérdések, de szilárdan remélem, hogy ezek már nem fogják megváltoztatni a kölcsönös normális viszonyokat.

Majd a kölesőre tért át.

Az óradíjas tanárok fizetése

A nagyváradai Gojdu-liceum tanári kara nemrég elhatározta, hogy az óradíj tanárok heti díjazásának mai mértékét a 150 lej nem tarthatja fenn, mert az nem felel meg a drágasági viszonyoknak és nincs rányban a végzett munkával. A heti óradíjazást tehát 150-ról 400 lejre emelte fel s értesítette azokról az iskolákat, ahol óradíjas tanárok adnak elő, hogy az óradíjat az új megállapítás szerint fizessék. A zsidóliceum tudomásul is vette ezt a díjszabást.

Pteancu Sándor dr. vezérfelügyelő pár nappal előbb újból Nagyváradon volt s tudomást szerzett erről a határozatról. Összehívta a liceumi tanári karát s közölte vele, hogy a miniszter rendelete csak 150 lej heti óradíjról szól s így a 400 lej követelését nem tartja szabályszerűnek, annak fizetését betiltotta s felhívta a tanárokat, hogy a miniszteri rendelethez alkalmazkodjanak.

A Gojdu-liceum tanári kara ezután megtárgyalta a kérdést s kimondta, hogy 150 lej heti óradíj mellett egy tanár se vállal óradíjas megbízást s ezt a feliratban közölte a miniszterrel a szükségesletek árára való hivatkozással.

Pteancu Sándor vezérigazgató a zsidó liceumban a tanítástól felfüggesztette Mihók Béla tanárt hiányos nyelvismeret miatt.

Gelei tanár csüörtörtöki előadása Steinach megifjodási problémájáról

Megirtuk, hogy Gelei József dr. kolozsvári egyetemi m. tanár a tudományos munkássága folytán Európaszerte ismert tudós, a magyar Tudományos Akadémia tagja

c. ültörő ön, február 14 én

este fél 9 órakor szabad előadást fog tartani a Kath. Körben

Steinach professzor megifjodási problémájáról ötven mozgóképes illusztrálásával.

A professzor tegnapelőtt Nagyváradon időzött néhány órát, mikor visszatérőben volt Kassáról, ahol az ottani társadalomtudományi társaság felkérésére tartott előadást Steinach találmanásról.

Azok, akik meghallgatják a csüörtörtöki előadást, nemcsak Steinach megifjodási problémájával ismerkednek meg, hanem jóval többet kapnak, nevezetesen tisztába jönnek egész nemiségükkel. Gelei tanár a problémát az élet nagy kérdései közé állítja be s olyan előismeretekkel látja el hallgatóit, melyeket könyvekből megismerni nem volt alkalmuk.

Egyrészt, mert a tudomány ujabbkori kísérleteinek eredménye, másrészt magasabb előképzettség kell a tudományos kísérletek leírásának megértéséhez. A csirimirigyek ismertetésével kezdi előadását. E mirigyek korai kialakulása az első jel arra, hogy a szaporításon kívül más feladatuk is van a szervezet fejlődésére és iránítására. E szervek váladéka a véráram útján elaraszta az egész szervezetet és így saját akaratukra formálják azt mind testilegben, mind lelki megnyilvánulásaiban. És a tudománynak ez az állítása volt az alapja a Steinach-féle megifjodási kísérletnek.

Szebbnél-szebb képekben vezeti le Gelei dr. a bizonyítékok láncolatát, amelyek mind a tudomány ezen megállapításának igazságát erősítik. A csiravezeték akkótesének, a Röntgenezésnek, a csirimirigyek eltávolításának (castratio) az eunuchoknak eseteit. Megmagyarázza közben a csiraszervek fejletlenségéből származó eunuchoidizmusról s a túlfajlettségéből származó hypergenikalizmusról való hatást. A tudomány alapján magyarázza meg a napjainkban oly gyakori hermefroditás és homoszexualitás okait.

Bemutatja képeken is Steinachnak azokat a egyszerű kísérleteit, melyekben a született hímekeket operatív beavatkozással szoptató anyákká, az anyákat pedig párzó hímekké alakította át.

És mikor már a közönség a bizonyítékok súlya alatt teljesen tisztában van Steinach elméletével, bemutatja, hogy öreg, kopaszodó, kedv nélkül ödögöl, étvágytalan és erőtlén embereket és állatokat miként helyezték vissza ifjú állapotukba. Tájékoztató részletesen a közönséget az öregkori vagy balesetekből származó bántalmakról, melyekre egyetlen egy mód van: a Steinach-féle operáció.

Dr. Gelei tanár érdeme, hogy ezt a sok kényes kérdést egy annyira izéles és kielégítő formában találja föl, hogy ahol eddig előadást tartott: Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Kassán, az ottani lapok tudósításai szerint, az előadás egyetlen fordulójánál sem érezte senki sem magát kényelmetlenül helyzetben s akik — mondja a Kassai Napló — alszeméremből távol maradtak, csak ösztönös sajnálhatták.

A csüörtörtöki előadásra jegyek bétől kezdve előre válthatók a Hegedűs Hirlapirodában.

Az estély helyeire: Első öt sor plus ülés 75 lej, zártszékek 50 lej, közepkény 30 lej, erkély első, második és harmadik sor 25 lej, földszinti állóhely 20 lej, erkély állóhely 15 lej. Minden jegy az a dával együtt érterdő.

Csak felnőtteknek szól Gelei tanár előadása, akik öt már megértenei tudák.

SZÉPSÉGHIRÁIT tökéletesen eltávolíthatja, archajakat, szeplőt, szemölcsöt végleg, uőnyomok nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében, Mária Királyné (Bémer)-tér 3. l. em.

„Dorian” Filmszínház

Vasárnap — hétfő

A NÉMA HÁZ

Rejtelmes bűnügyi történet 5 felv.

A főszerepben:

Wallace Reid

az „Orleánsi szűz” főszereplője

Dorian film.

Jön Az ifjú Medardus Jön

Nagy

Palesztina

Meeting az Apolló-mozgósínházban február 10-én, vasárnap d. e. 10 órakor.

Programm:

1. Előki megnyitó, tartja: **Nussbaum Sámuel** a Mizrahi elnöke.
2. Prológ. Irta és elmondja: **Gizskalay József**.
3. Az erdélyi kolonizációról és palesztinai utjáról beszámolt tart: **Dr. Weissburg Csaba**.
4. Palesztina gazdasági berendezéseiről és a Nemzeti Alapról előadást tart: **Dr. Pollak Adolf**, a Keren Kajemeth hágai kiküldötteje.
5. Általános és dő kérdésekről beszámolt tart: **Dr. Klein Miksa**.

Belépti díj nincs. — Hígyek részére tennarott emeleti díhe yek

SZÉP

JÓ

OLCSÓ

BUTOROK

kaphatók az

„ASTOR”
BUTOR és FAÁRUGYÁRNÁL

Gyártelep:

Jókat Mór-u. 21. Telefon 8-72

Városi lerakat:

J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 4

Telefon: 6-92.

Üzleti könyveket
nyomtatványokat
irodai berendezést
írószereket
papírárukat
előnyös árban szállít

Mégay és László

Strada Avram Iancu
(Kossuth Lajos-u.)
Interurban
Telefon 623.

88 Lei

egy pár

selyem flor fátyol harisnya

minden színben óriási vá-

laszték harisnyákban

— és fehérneműben —

Nagy áreszállítás

BERMANN

Fehérnemű áruházában

Sas-passage

TUNGSRAM

A legjobb villanykártya!
Mindenütt kapható!

A tizenkilecesztendő Szász Rózsi, aki megmérgezte édesanyját

Szenzációs fordulat a Szentjeromos utcai bűnesetben

Elmult év december 16-án sötét szenzációja volt a külvárosnak. A Szentjeromos-utca 11. szám előtt izgatott tömeg tipratta a gyalogjárót. Hidegtől kéklő szájak harapták oda egymásnak a fényben, nyomorban egyaránt megszokhatatlan, döbbenetes szót: „Meggyilkolták...!”

A népharag egy fiatal leányra, a tizenkilec esztendő Szász Rózsira torlódott, akit alig fölserdült kis huga bementése alapján nem kisebb vád terhelt, mint hogy méreggel tette el láb alól édesanyját, özvegy Szász Ferencné piaci árúst. A törvény vaskeze a leány vállára nehezült s rövid órákkal a rettenetes tanuvallomás után Szász Rózsi már vizsgálati fogságban várta remegve a rémálom folytatódását.

Fantasztikus hírek egy különös operációról.

A leány eltűnt ugyan az utca népének szeme elül, de ezzel nem szűnt meg a külvárosi gugul-regék hőse lenni. A felizgatott tömeg sanda tekintete elkísérte még a börtönön túlra, a kórházba is, hová pár nap múlva bekövetkezett testi nyomorúsága juttatta a súlyosan megvadult, szerencsétlen teremtest. Szász Rózsi öt napos vizsgálati fogság után a biharmegyei kórház lakója lett. Az isptályból kiforduló látogatók azonban egyre titokzatosabb suttogással kezdték kommentálni betegségét:

— Fölvágatta magát, hogy bizonyítson, — mondták némelyek. Mások könyörtelenül legyintettek:

— Ez is csak amolyan furfang...! Erőti az ilyen, hogy mit miért csinál!

A mende-monda tudni vélte, hogy Szász Rózsi saját kívánságára fölvágatta a gyomrát, beigazolandó, hogy a meggyilkolt anyjával közösen elfogyasztott tea az ő szerveiben nem hagyott semmi nyomot, vagyis: hogy a halál nem az állítólag megmérgezett tea élvezete folytán állhatott elő. A fantasztikus regé gyorsan terjedt. Olyannyira, hogy érdeklődni kellett Szász Rózsi állapota és betegségének körülményei iránt. Természetes, hogy a „bizonyító műtét” középkorba illő meséjében egy percig sem hittünk — minthogy az egész nem is egyéb fölizgatott agyu emberek kohlománnyánál — ám a helyszínen megejtett látogatás kapcsán nem kevésbé érdekes dolgokat sikerült megtudnunk az ügy újabb fejleményeiről.

A rab invalidusnál.

Délután három óra. A biharmegyei kórház kilazult keramit-téglaín elszánnan próbálja erejét a tavasziast mimelő nap. A beteglátogatás ideje megkezdődött, tarka változatosságu embercsoportok imbolyognak, oszladoznak a gondnal tisztára súrolt folyosók számozott aítai felé. A 13-as terem nagy, világos, derűs, mint valami fényképészeti műterem. Szász Rózsi felül az ágyban, előékenyen válaszol a hozzáintézett kérdésekre:

— Így történt, — mondja. Délután volt, uzsonnáztunk, teáztunk. Uzsonna után elmentem a suszterhez, tizenöt éves hügom, Juliska pedig a városba indult. Mig odajártunk: anyám öngyilkos lett.

Megdöbönt az a nyugalom az a részvétlenség, amivel a tizenkilec esztendő fiatal teremtes a végzeteli kadenciát odahirtelenkedi. Olyan megingathatlan közöny, nonchalance van az arcán, egész fényen, mintha mi se volna magától értetődőbb ennél, mintha csupán a cirmos macskája elmúltáról beszélne.

— Mi oka lehetett a szörnyű cselekedetre az édesanyjának?

Hanyag vallomás.

— Iszákos volt, nem lehetett eszen. Délután egy temetésen járt, utána, mint szokta, több boltba benézett. Ivott, beru-

gott. Részeg fejjel aztán nem tudta, mit csinál. Már uzsonna alatt fenyegetett miniket: „Megálljatok, szerzek én nektek karácsonyt, de megemlegetitek!”

— Azelőtt nem említett öngyilkosságról?

A leány megtünődik, a napsugarak sárga csíkokat vonnak kerek, födetlen vállán.

— De igen — bólint kisvártatva. — Juliska hügom miatt sokszor elkeseredett. Kimaradt esténként a gyerek, megtörtént, hogy egész éjszaka is odajárt. Anyám sírva ment utána, úgy hozta haza. Ilyenkor fenyegetőzött.

— Mivel mérgezte meg magát?

— A vizsgálat azt mondja, hogy alkohol, meg marólug. Mikor hazajöttem a susztertől, meggyújtottam a lámpát, látom, hogy ottfekszik elnyúlva az ágyon, a szája nyitva. Körül sebes, meg oldalt az arca is föl volt marva. Jobban megneztem, hát: halott! Megijettem, visitoztam. Rémultemben az aítót se találtam, mikor a szomszédasszony bejött, nem birtam szólni...

Aztán előadja Szász Rózsi — de mind ezt a legteljesebb blazirtsággal, — hogyan küldött orvosért, mit csinált, amíg a doktor megjött.

Egy közbevetett kérdés láthatólag megzavarja:

— Csukva volt-e az aító?

— Mikor megjöttem? Igen.

— Hogy tudott bemenni mégis?

— Az ablakban tartottuk a kulcsot. Én tettem oda, mikor elmentem.

— Ugyanott lelte a kulcsot, ahová tette?

— Nem.

Mintha megijedne Szász Rózsi a hirtelen odavetett választól. Tétovázva teszi hozzá: — „Majdnem ott, de mégse... Nem egészen...”

— Szóval ketten jötték távollétében megeshetett, hogy más is járt a szobában?

Ezzal riadtan elhátrál a fiatal test.

Ijedten kérlel:

— Ne tessék írni róla! Nem mondtam semmit! Mert ugye: mit tudhatom én...? Mert gyanúsítak akárkit mikor pont épp azon a napon mondta anyám, hogy nem kell neki az élet...

Hogy mi oka van Szász Rózsának a kulcskérdéssel kapcsolatban állig begombolkozni, titkolózni, vajon csakugyan egy véletlenül odavetett szó esetleges következményének, vagy a szerinte „igaztalanul jött” szenvedések átöröklésének félelme fűzi szájára az óvatosság lakatját: ma még nem tudható. Annyi bizonyos, hogy most már nyugtalan, behatóan bizonykodik:

— ...én ártatlan vagyok.

— Hogy eshetett, hogy a vád mégis magára terült?

— Egy piaci árusné, aki régebbi haragosom, fölbiztatta Juliskát, hogy mártson bele a gyanuba. A detektív, aki kijött külön vallatta hügomat, aki mellett az asszony is bennvolt. Lökdöste, hogy ellenem valljon. Juliska hallgatott a szavára. Engem aztán a rendőrségre vittek. Hazautban hügom elelém volt, meg volt ijedve. Azt mondotta: — „Szökjél meg!” — „Mért szökném, nem vagyok hibás” — feleltem.

— Ekkor még nem tudta, hogy mit vallott a kislány?

— Nem. Csak másnap, a letartóztatásom után hallottam meg. Akkortól kezdve sokat szenvedtem végette, egész január 4-éig.

Váratlan fordulat.

A dátum mely fejbólintás mellett olyan sullyal hullik elém, hogy lehetetlen föl nem figyelni rá.

— Mi történt január 4-én?

A rab leány diadalmasan üt le a paplanra:

— Nahát...! Akkor bejött a hügom ide a kórházba. Egészen meg volt törve. Rettenetesen sirt, azt mondta, itt a többiek előtt, hogy vallani akar. Meg akarja mondani az igazat, azt, hogy én ártatlan vagyok. Kérdezte az ügyvédem nevét, mert annak is meg akarja mondani, hogy Darók Györgyné biztatta föl a hamis tanúzásra, anyám megmérgezésének vádjára. A kislány azóta visszavonta vádját, be is ismert mindent a vizsgálóbírónál, szabadlábra fognak helyezni, ha folyógyultam.

A degenerált gyermek bosszuja

Szász Rózsi, újból indulatnélkültre fakult hangja, az a magától értetődő tónus, ahogy tizenöt esztendő huga szerepléséről beszél, olyan természetellenes, hogy szinte megdöbönt:

— De hát mi oka lehetett volna a kislánynak ilyen szörnyű, végzetes vádra? Mért akarta börtönbe juttatni? Haragba voltak talán?

Szász Rózsi ásitást fojt el, igen illedelmesen. Ugy válaszol, dosztójewszkyi, szintelen egykedvűséggel:

— Igen, haragba voltunk a hügommal. Mert sokszor megfenyítettem a csavargásaiért. Azt gondolta, hogyha ellenem vall, többé nem eresztenek ki. Megszabadul tőlem. Daróknéval majd összeköltöznek, vígan, kedve szerint élhet.

Tanui is vannak Szász Juliska beismerő vallomásának.

A csinos arcu, fiatal teremtes egy pilanatra megpihen, ezalatt a körülfekvő belegekhez fordulok:

— Halotta valaki a kislány vallomását?

— Az ágyak egyszerre meglevenednek, spontán bizonykodások kapcsolódnak beszédünkbe. Balla Istvánné, Szász Rózsi ágysszomszédja, marólugtól sebzett torkának tragikusán tépett hangján kiáltozza nagy jajveszékelés közepett:

— Igen, igen! Itt, előttünk vallott be mindent a Juliska! Még ugyan neki támadtunk: hogy tehet ilyen szörnyűséget egy testvér? De nagyon sirt, már nagyon megbánta.

A véres proletár-tragédia misztikumába rövidesen bizonyosságot derít majd az igazságszolgáltatás. Engem most már egyelőre csak az a „Dr Moro szigetét” is tul szárnyaló sötét fantasztikum érdekelt, amivel a mende-monda Szász Rózsi operációját kommentálta.

— Igaz-e, hogy saját kívánságára megszették föl a gyomrát? — Kérdem a lábadozót. A leány maga is elszörnyed a képtelenségre s ez az első emociója. Hevesen tiltakozik:

— Nem, nem! Belső bajom volt, már letartóztatásom előtt.

— Odahaza tudták?

— Hogyne! Küldték is a hügomat ide a kórházba. De ő azt felelte: „Nem megyek. Ott rohadjon, ahol van, többé soha ne lássam!”

Csodálkozva nézek a beszélő nyugodt, közömbös arcába. Lehetséges? Honnan szorulna egy 15 éves, félíg még gyermeklelkébe ennyi cinizmus, ennyi infernalis céltudatosság? Kicsoda, micsoda ez az alig kisarjadt emberpalánta? A kor erkölcsi posványának lapvirága? Vagy valami ritka Lombroso-típus? Am honnan a bűnbánat akkor...

Egyszerre eszembe ötlök egy szó, amit

WEISZ és MIKLÓS

ÁRULÓ FALATA.

BUDAI REG. FERDINAND 12.

Szász Rózi az anyjáról mondott. Hogy — „nagyon ivott.” Megkérdeztem tőle:

— Az apja nem volt iszákos?

A leány csak legyint:

— Egyik is, másik is. Mind a ketten.

Igy már érthetőbb. Alkoholista szülők, degenerált leszármazottak...! A külvárosok szokott bűne.

Vagy, tragikumai...?

Pálffy Gyulácsy Irén.

Érdekes profilok

„Ö”

Régóta sejtem Öt, de bosszantó szemtelenségében, ugys mint típus, csak a napokban rajzolódott elem igazán. Éles, ostoba profil, de fennhéjázó. Apró, hunyorgó szemek, amikből hiányzik az intelligencia, de nem hiányzik az önmagával való elégedettség: — ez Ő: nem több és nem kevesebb.

Színház után tödültünk ki az előcsarnokból. En egyedül. Ő a barátjával.

— Naa? — kérdezte Ő barátja.

S Ő felhúzta vállát, elfintorította szájzsonglétét:

— Csapnivaló!

A kérdés és felelet az előadásra vonatkozott, amely vidéki keretek között megálta helyét, jó volt; én legalább tudtam élvezni, pedig valaha láttam Coquelint Párisban, sőt Sarah Bernhardt is, ami viszont Ő-ról nem igen rítt le.

Mindez azonban nem bősitett volna. Ami bősitett, azt a következőkben foglaltam össze.

Előadás alatt a földszint utolsó sorában ültem. Ő közvetlenül mögöttem állt a diákhelyen. Figyelmessé válni abban a percben kezdtem iránta, amikor Misoga feljes gözzel dolgozott karzatnak szóló humorával. Életemben sem hallottam olyan jóízű, csiszolatlan, rázkódó röhögést, mint ami az Ő melléből akkor előretört. Irigylésreméltó, elementáris erővel élvezett az első felvonásban.

Második felvonásban kevesebb volt a humor, annál több azonban a limonádé-ízű érzelmesség. No, gondoltam az én művelőm sem fogja ujjabb tetszésnyilvánításával elterelni figyelmünket. Figyeljük hát a színpadot!

Jé, a szöke reichstadti herceg, meg a Fanny, a fehér egyenruha, meg a fagyalt-szin krinolin, no meg a cselszövő Gentz elágyulása...

Alig figyelek egy-két ilyen szép jelenetet, hát rezeg ám a hátam mögött a diákhely vaskorlátja.

Megőrült? — gondolom? Ezen is röhög? Kénytelen vagyok ismét hátranézni s akkor látom, hogy az én művelőm dehogys röhög. Bőg, mint a záporosó, attól rezegnek a korlát is, meg az utolsó sor támlásszék támlái is.

Harmadik felvonás: bögés, röhögés, bögés, röhögés vegyesen. Nem mondhatom, hogy ebben az Ő gyönyörűségében nekem is gyönyörűségem telt volna, de túrtörtetni azért, valahogy, mégis tudtam az indulataimat.

Már most tessék elképzelni, hogy előadás után kijövet a színházból, úgy amint fentebb írva van, az ember meghallja, hogy egy fiatalember minden kritikája a színészek minden becsületes igyekezetéről mindössze annyi, hogy az előadás csapnivaló volt. Az ember figyelmesen megnézi magának ezt a közönség köréből kiszírozódó kritikust és akkor észreveszi, hogy a kérlelhetetlen kritikus, meg az imént röhögve-bömbölő művelő a diákhelyről: — egy és ugyanaz!

És akkor ne üsse meg az embert...

Ő nem elég intelligens ahhoz, hogy karzatnak szóló tréfákon ne röhögjön, nem elég intelligens hozzá, hogy patakokban el ne szívárogon olesó érzelmességeken, de elég intelligens, hogy egy otromba lezsolásban kifitogtassa a nem létező színházi műveltségét, amikor a hasizmai még nem is nyugodtak meg, a könyei jóformán fel sem száradtak az egérszemeiből.

Ezen a ponton pedig, Tisztelt Publikum, megérkezünk a háborúutáni pszichének egy tipikus elferdüléséhez. Ez a típus nélkülözi a romlatlan lélek őszinte, becsületes örömeit, fájdalmait, tehát nem lehet jó, nem lehet fogékony, nem fejlődés-képes. Másik oldalon ugyanez a típus az igazi blaszfémia nagyszerű intellektuálisát s az olesó iránti előkelő érzéketlenséget nélkülözi. Nem lehet tehát felvilágosult s nem lehet főként olyan fölüyes, mint amilyennek látszani legfőbb ambíciója.

Ez a félszeg ember, aki lenézi a saját jókedvét, lenézi a saját könyveit, nem élt még a történelemben. Ma típus. Karakterisztikus portréja az ezerkilencszázhuszas esztendőök parvenü társadalmának.

Kötetekreszló regényt, szociológiai tanulmányt, elmeorvosi rezümét lehet róla összeírni és silányságában szóra sem érdemes.

Tudom, hogy előkelő pozíciókból már késő volna az Ő-ke kiirtani. De a diákhelyen vannak még tettekre kész fiatalok. A jövő generációra való tekintettel kérek ezeket, fogják meg Őt s hajtsák ki a maguk sorából, hogy Ő lábai a földet se érhék, míg magára nem eszmél valahol.

ANGOL SZÖVETEINK

eredeti különlegességek
a tavaszi idényre már

MEGÉRKEZTEK SCHWARTZ ÉS ROSENFELD

url szabók, Gnjdu (Beöthy Ű.)-u 29

Eredeti angol szövetek

Állandó dus választékban raktáron.

Hackmayer

url szabó üzletében,

Avram Janou (Kossuth-u.) 2.

Elsőresdű munka — Szolid kiszoí álás

Uri fehérművek

méret szerint

Róth M. Utóda

cégnél, Mária királyné-tó 2

MOLNÁR

férfi és női divatcikkekben a legolcsóbb bevásárlási forrás. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 9.

Kabarénó lett Duse Eleonórától.

Párisból jön a mezdöböntő hír és nehémszínű ember, ha nem a legkomolyabb francia műpílap, a Temps kürtölné világá, hogy a világ legnagyobb tragikája: Duse Eleonora a napokban egy párisi kabaréhoz leszerződött.

Gyászolni illenék Duse Eleonorát, akit annál idején D'Annunzio mester halhatatlantított „Tűz” című regényében kitálalt szerelmükkel s aki azelőtt is, azután is sehoza sem léphetett anélkül, hogy a legtöltelebb elismeréssel, hódolattal ne találkozzék. Duse Eleonora előtt nyitva volt a világ minden színpada, mehetett volna ahova akart, dicsőség követte volna bárhová. Duse azonban Párisban egy közepeszerű „muzik-hall”-ba, kabaréba ment.

Nemrégiben az Odeon tett ragyogó ajánlatot a tragikának, de ugylátszik, ezen az ajánlaton anyagiakban jóval túllépettél. A „muzik-hall” igazgatója, hogy Duse Eleonora kockára téve világpresztízsét, mégis ezt az utóbbi ajánlatot fogadta el.

Sokan lesznek, akik a jóízűség nevében élesen elítélik a művésznek elhatározását. Jóval kevesebben lesznek, akik helyesen formálják meg ítéletüket a merész lépésről. Am az igazi művészet művészet marad akkor is, ha kabarék deszkáiról élvezi a közönség. S mit tesz az, hogy a párisi muzik-hall dobogóján Duse Eleonora magánszámait előtt Jack a csodamajom s Gigitte, az alvajáró bűvésznek lépnek fel?!

Veszpázián császárnak tulajdonítják azt az ősi, bölcs mondást, hogy a pénznek nincs szaga s ha lett volna is a római császárok korából, Veszpáziánról Duse Eleonoráig az a keveske szag is bizonyára elveszett. Ha a párisiak túlságosan meg lesznek botránkozva amiatt, hogy Duse Eleonora egy kabaré kulisszái előtt adja meg a kegyeleműdést a múlt század művészi tradíciójának, mi sem könnyebb, mint számára illőbb arisztokratikusabb helyet fölajánlani. Ebben az esetben magától értetődik, hogy Duse a méltó kerethez méltó kázsít is fog követelni. Amig valaki számára ezt nem biztosíthatja, marad a kabarénál.

De mikor előadásai végeztével a muzik-hall helyiségeit elhagyja a világhírű tragika, akárhogy is vesszük, mégis csak marad: — Duse Eleonórának.

Havina nemesített mák
Lucerna
Lóhere
Büköny és
Régénagyk
Veteménymagvak
Virágmagvak
Szőlődiányok

CHINOIN NÖVÉNY ÉS ALLATVÉDŐ SZEREK KAPHATÓK

SEMINA Bognár és Seiner

ORADEA-MARE, Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 4.
Telefon: 14-40. — Kérjen árjegyzéket.

Detail elárúsítás:

Vadász és London

fűszer- és csemege kereskedésében.

Bulevard Regele Ferdinand 10 Telefon: 8.

Üveg porcelán

aluminium edény, zománcedény, evőeszközök, konyha felszerelés

Bazáraru

baba, játék, disztárgy, utazókosár, porcelán és babajavítás.

Farkas áruház

Str. Nicolae Jorga (Zöldia-u ca) 5. sz.
Olesó beszerzési forrás.

Megnyílt Megnyílt
Posztóáruházunk új helységünkben

Havas & Grünfeld

Avram J. (Kossuth-u) 8 Sas útjáról szemben. — Szolid árah.

Kelleválaszolták a nagyvárad i római kath. püspökséget

Gróf Széchenyi Miklós nagyváradi megyéspüspök halála után már érkeztek hírek Magyarország felől, hogy a püspök halála nagy változásokat fog előidézni a nagyváradi latin szertartású püspökségben. Különböző kombinációk keltek szárnyra, amelyeknek hitelességéről természetesen szó sem lehetett, de annyit mégis biztosra lehetett venni, hogy Románia és Magyarország kormányai és a pápa között a nagyváradi püspökséget érintő tárgyalások folytak.

Az államférfiaknak a politikusok között elejtett szavaiból kombinációk keltek szárnyra, amikről mi is hallottunk, de nem találtunk soha elegendő alapot a nyilvánosság előtt való tárgyaláshoz. Bizonyos, hogy maguk az államok sem voltak tisztában az első pillanatokban, hogy tulajdonképpen mit akarnak, csak az állott szinte pozitívumként az előtérben, hogy Románia nem veszi szívesen, hogy egy Románia területén székelő megyéspüspök ugyanakkor Magyarország is megyéspüspök legyen. Bár a multban volt több példa erre, a háború adta új helyzetben azonban a régi felfogást egyes államok nem kívánták magukévá tenni. Ez a tulajdonképpeni magva minden kombinációnak és az, hogy a román kormány tekintettel arra, hogy a határszéli megyéspüspökségeket az új határvonal kettéválasztotta, kovesbiteni szeretné a román kath. megyéspüspökségek számát, ami viszont Róma intenciójával nem egyezik.

Ugyátszik azonban, hogy kialakulni van már a helyzet és találtak egy olyan formát, amelyen a tárgyalások az új és az államok és a pápa között megindulhatnak.

Nevezetesen értesüléseink szerint az a kombináció vetődött fel, hogy

Látogatás a „Bálványdöntőnél”

Barabás Béla nagyváradi emlékei. Mik a magyarság feladatai? A Nagyvárad aradi munkatársától.

Arad egyik legelegánsabb mellékvárosában, ahol régebben az Urban-bárók, a Purglyak laktak kertes villáikban, a Szent László-utcában elegáns ház első emeletén a következő tábla olvasható:

Dr. Barabás Béla
ügyvéd, jogi tanácsadó irodája.

A kora délutáni órákban látogatók el Arad utolsó magyar főispánjához, Nagyvárad egykori országgyűlési képviselőjéhez, aki megbuktatta Tiszta Kálmánt és ezért kapta a Bálványdöntő elnevezést. Rövid ideig várom kellett az előszobában, mert egy kliens tanácskozott az irodában dr. Barabás Béla ügyvéddel.

— Látja, pörökkel foglalkozom. Hiszen meg kell valamiből élnem. Dolgozom, mert csak így kereshetem meg a mindennapit.

Ezekkel a szavakkal fogadott dr. Barabás, a valamikor neves magyar politikus, aki a király jobbán állt, amikor elnöke volt a Magyar delegációnak. Elmondom, hogy a Nagyvárad számára szeretnék tőle, a régi, számottevő magyartól nyilatkozatot a mostani romániai magyarokról.

A váradi diadal.

— Oh Nagyvárad! — mondotta Barabás és rövid ideig maga elé nézett. Mintha a boldog visszaemlékezés derüje ömlött volna el markáns arcán. Nagyváradot nagyon szerettem. Ott arattam életem legzebb diadalmát, amikor megbuktattam Tiszta Kálmánt, a valamikor hatalmas misztterelnököt a saját pátriájában. Ez 1901 október elején történt. Csoda mehez

kettészakítják a nagyváradi püspökséget.

A magyarországi részen Szeged székhellyel alakítanak egy új megyéspüspökséget, viszont a nagyváradi püspökséget kikerítik a szatmári, vagy esetleg az erdélyi püspökségből is.

Ez a terv már nem mondható egyszerű kombinációnak. Bár azt sem mondhatjuk, hogy pozitívumok vannak kezünk között. Még nyilatkozatot sem közölhetünk.

Illetékes helyen teljesen begombolkozva fogadják kérdéseinket, csak azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a pápától, aki egyedül illetékes ebben a nagy fontosságú ügyben a tárgyalások keresztül vitelére, még semmiféle írásbeli értesítés nem érkezett. A Vatikán állásfoglalása sem ismeretes. Nem tudjuk, hogy Bjelik Imre dr. apostoli kormányzó mostani bukaresti tartózkodása alatt tárgyalta-e ebben a püspökség ügyében a kormány férfiával, mert ő ebben az ügyben legfeljebb véleményező és közvetítő lehet, de az esetleges tárgyalásokról még ez időszert a Vatikán engedélye nélkül nyilatkozatot nem tehet.

Hogy hova vezetnek a tárgyalások még nem látszik tisztán, és bizonyosnak csak azt vehetjük meg e percben, hogy a nagyváradi püspökség új átalakulás terveibe jutott, amelyről úgy hisszük, rövidesen több is nyilvánosságra kerül.

Bizonyos az is, hogy a román kormány igen szívesen látja, mint apostoli kormányzó Bjelik Imre felszentelt püspököt a nagyváradi püspökség élén, és az a bizalom, amellyel személyével szemben viselkedik, ez időszert biztathatja arra, hogy esetleges nagyváradi megyéspüspökké való kinevezését a kormány részéről a legnagyobb szimpatia fogadná.

választás volt az. A választás elnöke Miklós Barnabás közigazgató, régi szabadelvű párti férfi volt. Az egész katolikus papság és az orthodox zsidóság értelemmel dolgozott. A kanonokok rám szavazták az egy Széchenyi Jenő kivételével, aki pedig jó emberem volt, hiszen ő kérésztelte meg a feleségemet. A főtisztviselő a választás napján bizony eltűntek a városból, hogy ne kelljen szavazniok. Négy lelkes hívem volt: dr. Stokker József, dr. Halász Lajos, Pátz Sándor főherceg és Stern Hermann, a magyar ruhában járó kávé. Ezek éjjel-nappal dolgoztak. Mindössze 284 szavazattal győztem. De ez a győzelem hatalmas volt. A váradi polgárság szinte fellelőzött, hogy felszabadult Tisza befolyásától. Magam előtt látom a diadalmas lelkes tömegeket, amelyeket áthatott a függetlenségi eszmék győzelme.

— A választási jegyzőkönyvet ötszáz fonyt kioldottság hozta el Aradra október 6-án és a vésztőhelyen rendezett gyűlésen népélyen adta át. Még ma is őrzöm a jegyzőkönyvet. A mandátum átadását két fénykép örökíti meg. Ott vannak a szalonná falán. Léva Márton könyvkötő díszes kivitelű előjegyzési naptárral tisztelt meg. Ebbe írtam a fontos dátumokat. Ma is gyakran lapozgatók benne. Ugyanakkor hozta le Aradra Sebők Gyula a Pósaasztaltársaság koszorúját, amelynek szalagján ez a felírás állt: A Bálványdöntőnek. Így lettem én a Bálványdöntő.

Váradi emlékek.

— Negyszer voltam Nagyváradon képviselőjelölt. Először csak a függetlenségi zászló becsületéért léptem fel, meg is buktam Hlatky Endrével szemben. Másodszor Tiszával szemben választottak meg, harmadszor majdnem egyhangú volt a választásom, negyedszer szintén. De ekkor le kellett mondanom a váradi mandátumról, amelyet Szokoly Tamás kapott meg. A Ti

szabása idején bekövetkezett parlamenti időben készült el a nagyváradi város háza. Úgy tudom, hogy 1904 januárjában avatták fel. Természetesen én is ott voltam az ünnepségen. Ekkor nagyítam abba a dohányzást. Ez úgy történt, hogy a banketten Schlauch Lőrinc, akkori váradi püspök mellé kerültem, aki vastag szivarral kínált meg. En a drága szivart szobrettem és ma is őrzöm. Azóta nem dohányozom. Képviselőségem idején természetesen gyakran megfordultam Váradon. Mindig a premonstreiek láttak vendégül, akiket igen megszerettem, mert világi gondolkodású, függetlenségi, érzelmű papok voltak.

— Persze most már kevés nagyváradi emberre emlékszem. Legutóbbára 1910-ben a feleségemmel jártam Váradon. Végigszéltünk a főútcán, de bizony senki ismerőssel nem találkoztunk. Persze azóta a legtöbbie kidőlt az élők sorából. Akik még megvannak, öregek és csendesek.

Elhallgatott a Bálványdöntő, mintha régi emlékei között kutatna.

Erdély magyarsága.

— Persze a váradiakat az érdekli inkább, hogy mi a véleményem az új helyzetbe került erdélyi magyarságról? — ragadta meg ismét a szót Barabás. Nincs itt kérem élet. Sem Aradon, sem Váradon. A régi emberek kiöregedtek és ezeket felváltották. Már egyáltalán nem számítanak. Ez az oka annak, hogy elkedvetlenedtek. De ha akarnak, sem cselekedhetnek a semmit, mert az új idők új embereket vetettek felszínre. Az újak nem hallgatnak a kipróbált régiek tanácsára. Olyan materialis időköt élünk, hogy pártéletet meg sem lehet indítani. A gazdagok magukkal és családjukkal törődnek, a szegényeknek pedig sem kedvük, sem idejük a magyar ügyvel törődni.

— Nekünk, romániai magyaroknak csak egy feladatunk van: bizzunk az uralmon levők belátásában. Már kezdik sokan elismerni, hogy a magyar elemet meg kell becsülni, mert az államnak értékes része. Természetesen amíg ennek elismerése általános lesz, új generáció nő fel, amely egész másként fog gondolkodni, mint mi régiek, akiknek már vajmi kevés a reményük az érvényesülésre. A magyarság részére egyelőre nem lehet más cél, mint az, hogy meggyőzze az uralmon levőket: nincsenek aspirációi Budapest felé. De hiába is lennének. Ott amugy sem törődnek velünk, elvannak foglalva a maguk tengerényi bajával. Nekünk romániai magyaroknak meg kell nyugodnunk a ránk mért végzetben és bizzunk kell abban, hogy megjön az uralmon levők belátása. Ha ez bekövetkezik, akkor nem lehet okunk panaszra.

Bejött a család, idézést hozott az ügyvédnek peres ügyben. Búcsúztam, hogy Barabást ismét átadhasan ügyvédi hivatalának. Búcsuzól lelkemre köttem, hogy adját át üdvözetemet azoknak a váradiaknak, akik még oly szívesen és szeretettel emlékeznek rám, mint én rájuk.

Károly József.

Női kalapok

mélyen lezállított árban, örökállapotban 130 lele t kaphatók.

König kalapgyár

Skt. Ladislau Rő.ő. utca) 16.

Kárpitos

muvekat elsőrendű kivitelben készit:

Gidai Manó kárpitos

Post. (Uti) 2, Reg. Ferd. (Rák) út 6.

Egy otthon, ahonnan felve m-névül a jelen

Látogatás a zsidó aggokházában.

Csak néhány hete, hogy minden nagyobb támogatás nélkül, kizárólag a nagyváradi zsidó társadalom jótékonyására támaszkodva, az orthodox izraelita hitközség megteremtette az aggok házát. Egyelőre csak öt férfit és öt nőt képes befogadni a rendelkezésükre álló helyiség, de bizonyos, hogy rövid időn belül még jobban kifejelezték ezt az intézményt.

Példátlan áldozatkészéggel teremteték meg az aggokházát. Diósi Lajos egy maga százezer lelt adományozott erre a célra. De mögötte sorakoznak a többiek. Hartmann Sándor bőrdygyáros napokig megfeszített munkát végzett, hogy a berendezést előkészíthesse. És csakhamar összegyűlt a butorokhoz szükséges faanyag, az ágyneműkhöz a toll és a vászon. A bőrdygyár munkásai napokig az aggokháza berendezésén dolgoztak. Az asztalosműhelyből egyforma, csinos ruhaszekrények, asztalok, székek és minden más szükséges butor kikerült. Lassan, szívós munkával és nagy áldozatkészéggel az egész hitközség segítségével végre sikerült megnyitni az aggokházát.

Este hat órakor.

A zsidókórház három tágas szobájában van elhelyezve az aggokháza. Egy közös étkező és társalgó van, mellette egyik oldalon a férfiháló, a másik oldalon a nőiháló. Este hat órakor látogattuk meg az aggokat. A férfiháló üres. Az öregek templomban vannak. A női hálószobában sötét van. Amikor az öregek ápolója: Erdősi Lajosné felpattantja a villanyt, csak akkor látjuk, hogy három öreg nő van a szobában.

Ez egyik 40—50 év között lehet csak, de senki hozzátartozója nincs, ő maga teljesen süket és vak. Neki hát nem kell a villany. A másik is teljesen süket és gyenge a szeme. Nem szereti a világosságot. Ők ketten tollat fosztanak és ahhoz nem kell nekik világosság.

A harmadik öregasszony az ágyan ül. Neki saját ágyneműje van. Kezet csókol Hartmannénak, aki kiscsomagban cukrot hoz nekik.

— Jaj, csak már jönne valaki, negyedik. Mert ezekkel én nem tudok beszélgetni, olyan süketek. Szürös szemű, mozgékony, töpörödött nő, nyolcvanhárom éves. A ruhás szekrényében nagy rendet tart. Egész nap tesz-vesz, hogy ne kelljen dolog talánul ülnie.

Egy agg férfi, aki csak huszonkét évet számít.

Háromnegyed hatkor érkeznek haza a férfiak. Négyen vannak.

Az ő szobájuk is tiszta és nagyon rendez. Rózsás paplanok, tiszta ágynemű, az ágyon kis meleg sapka.

Schwarz bácsi a legöregebb közöttük, de jól bírja magát.

— Nem vagyok én kérem csak huszonkét éves. Mert úgy van az kérem, hogy a jó Isten hetven év életkort ad minden embernek. Amit azonfelül megél, tiszta haszon. Én már huszonkét esztendő gyűjtöttem össze. Ez az én igazi életkorom. És a kilencvenkét éves öregember nyugodt, gondtalan arccal ül az asztal mellett. Pipázik. A többieket egzecirozza, mert nagy itt a respektus. Nem tűri, hogy 70—75 éves fucsúrok ne tiszteljék a korát.

Frank bácsi a hetvenen alig van túl. Valaha tanár volt. Nyolc nyelven beszél. Ő is teljesen süket. Amikor megtudja, kik vagyunk, mosolyogva mondja:

— Ez nekünk az utolsó stáció. Látják, hogy jól érzi magát ezen az utolsó stáción és még sokáig akar itt maradni.

Vacsoráznak. Vacsora után még beszélgetnek. Arról, ami volt. Frank bácsi

mesél. Mindég csak arról, ami régen volt. Az öregek pipáznak és közöttük zsong a mult. Régi emberek, régi akarások. Idők, amikről mi ma mosolyogva beszélünk és ami nekik a küzdelmes, harcok élet volt. És az ő elszürkült napjaikból néznek vissza erre a vergődő, értékpusztító véres, háborus korra, amelyben mégis akadtak emberek, akik felemelték a szíveiket, hogy ezeknek az öregeknek itt megteremtsék a békét...

SENKI FIA

— REGÉNY. —

Irá: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

Már alkonyat tájban szolt a zene, folyt az ital a nagykorcsmában. Csótár Miklós szónokolt: — Tartunk össze atyafiak, a népben van az erő, nem az urakban. Eljen a mi követünk: Csomák Elemér! Az az igaz ember, az a magyar ember.

A jegyző tüzes szavaira az egész község egy rajba zúdult össze, mint a méhek. A két pap erre beszaladt az alispánhoz és a plebános is, a tiszteletes ur is előadták, hogy baj van, az új jegyző megbolondította a tasváriakat; onnan ugyan egy szavazatot se kap a fiatal gróf.

Az alispán rögtön hívatta a főszolgabíró: — Na szép dolgokat művel a sógorod.

— Hallottam.

— Most már mit csinálsz vele? — szolt a vicispán.

— Holnap személyesen felkeresem és megsuhintom. Bolond, szeles, meggondolatlan fiatalember; de jó tisztviselő; tud alkotni, teremteni, a község javára dolgozni, a népet is tudja vezetni.

Erre a plebános közbeszolt:

— A rosszra.

— Hogy hogy? — kérdé csodálkozva a főszolgabíró.

— Hát úgy uram, hogy mióta ez a léha ember Tasvárra került a nép nem dolgozik, templomba nem jár, nap-nap után a korcsmában dorbézol, költi a pénzét, pazarolja a vagyonát. A közérkölosök is romlanak: vége már a régi tasvári becsületnek!

— De hisztem nekem más információt adott róla a bíró.

— A bíró? — vágott szavába a református pap — talán a bíró leánya? Mert az apja kezd megkukulni, ivásnak adta már magát Nyalka Boglár Mihály uram, azért nézi el a leánya gyalázatos életét.

— Annak csak nem a jegyző az oka?

— De bizony a jegyző. Ő kapatta a romlatlan fiataliságot az uri viseletre, a láha mulatságokra, műkedvelő előadásokra és más effélékre. Mételey ez a gonosz ember, uram! Amihez hozzányúl megröghad.

A bíró leánya a jegyző szeretőja és a bíró azért olyan nagy pántfogója.

A főszolgabíró csodálkozva összedcsapta a kezét és felkiáltott: — na ezt

Halálozás

elhalával a családtagok saját érdekében keresésként a Germán Károly utóda „Kegyelet” korcseny temetőjébe intézetek, hol a legolcsóbb és legbiztonságosabb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy üzletem a Sas-passagen van a vasáreszkedés mellett.

Oradea-Mare Teljes tisztelettel:

Germán Károly utóda Tarsoly

nem tudtam! Ez lehetetlen!

— Pedig ez így van, — erősíté a két lelkész, — papi hitünkre mondjuk, hogy így van.

— Holnap okvetlen kimegyek Tasvárra, — szolt erélyes hangon a főszolgabíró.

(Folvt. köv.)

Leltár árak

Haas Lipót Linoleum üzletében

Oradea-Mare,
Str. Reg. Ferdinand
No. 5

Linoleum fűtő szőnyeg méterre 167.—

Linoleum ebédlő szőnyeg 200/250 1250.—

Abrosz viaszosvászon, konyhaszalma 94.—

Futószőnyeg prima minőségű 105.—

Ebédli szőnyeg jó minőségű 200/300 1920.—

Szőnyeg horgozott ágyalóval 170.—

Omán takaró 1650.—

Kökuszszőnyeg prima minőségű 100.—

Bőrvásznak kárpisok és kuc. k. árak 145.—

Nem Igerünk
10 % árengedményt, de

20% -al olcsóbban
vásárolhat,
mint bárhol
mindennemű

fehéreneműt
és harisnyát
Bermannál,

Sas-passage

Fehér bab

dió cser, tölgy és bükk tölgyfa

kapható bármily mennyiségben a

Barca Frontiera áruosztályánál,

Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 2.

Telefon 610.

T. telefon 610.

„Rita” kalapjal a legzebbek, Teloki-utca 24.

Darvas harisnyái a legjobbak!!

Miklós román herceg az albán trónon

Nász a román és olasz dinasztiák között
— Averescu mint a jövő miniszterelnöke utazik Olaszországba?

Tegnap számunkban — bukaresti jelentés alapján — megírtuk, hogy Mária királyné elutazott Olaszországba.

— A vezető politikai körök — írja a Dimineata — Mária királyné külföldi utazásának nagy fontosságot tulajdonítanak. Ugyanezzel kapcsolatban még egy tényre utalnak, amely Románia belpolitikájával is összefüggésben áll, t. i. Averescu tábornok Olaszországba való utazását. Az illető vezetőkörök mindezeket következőleg magyarázzák:

— Mária királyné külföldi utazásának hármas célja van: és pedig először elkészíteni Miklós román hercegnek egyik olasz hercegnővel való eljegyzését; másodszor kimondolni, hogy a már nagyon is aktuálissá vált albániai trónbetöltésénél Miklós herceg legyen a trónjelölt; harmadszor még egy kísérletet akar tenni a görögországi viszonyok rendezésére. E magyarázatok közül a legérdekesebb Mária királyné Romában, Párisban és Londonban tett látogatásait. Nem lehetetlen, hogy a Vatikánban is meg fog fordulni. Az albán trón kérdésében ugyanis a katolikus egyház fejének nem lesz alárendelt szerepe, minthogy Albánia lakosságának tetemes része a katolikus vallást követi.

— Averescu tábornoknak eddig magyarázatlan olaszországi utazása — folytatja a lap — szintén megtalálná a maga magyarázatát, amennyiben ez szintén kapcsolatban áll a román dinasztia imént említett fontos terveivel. Averescu tábornok azért menne Rómába, hogy mint jövődöbeli miniszterelnök bizonyos meg egyezések sorozatát hozza létre, amelyeket Bratianu Jónel jelenlegi miniszterelnök is aláír, amelyekre nézve ekként a jogfolytonosság biztosítva lesz. Ez magyarázza meg, hogy a néppárt vezére miért utazik Olaszországba külön szalonkocsiban és az állam költségén, úgyszólván hivatalos jelleggel.

— Mindezek — így végződik a „Dimineata” cikke — a belpolitikára is nagy jelentőséggel bírnak. Ha az események igazolni fogják az elmondottakat, akkor nyilvánvaló, hogy Bratianunak Averescu kormányutódulására vonatkozó kombinációja, melyet annakidején a király is elfogadott, továbbra is fennáll.

FEBRUÁR 24.

TŐRVÉS BAL

Minden kézipart felmúló

„oroszlán” védjegyű ingeb
állandó dús vásztekban raktáron.

„SPLENDID” uri divát üzletében.
Avr. J. (Kassuth)-u. 16.
Meglepő olcsó árak!

Lakatos Dudut tizenöt évi fegyházra ítélték

A főbbieket felmentették a gyilkosság vádja alól

Szombaton délelőtt egy órakor hirdette ki Szöllőssy Gyula dr. táblabíró az ítéletet a mezőtelegi gyilkosság gyanúsítottjai előtt.

A terem zsúfolásig megtelt hallgatósággal. A vádlottak padján már csak három vádlott ül: Ajtai József, Lakatos Sándor a Dudu és Erdélyi Lajos. Az Ajtai Józsefnek ellen emelt vádat már tegnap el ejtette a bíróság, úgy, hogy ő már a hallgatóságnak fenntartott helyen van. Erdélyi Mihály ügyét pedig elkülönítették, mert a főtárgyaláson nem jelent meg.

Az ítélet kihirdetése előtt a védők még bejelentéseket tesznek és újabb tanúk kihallgatását kérik, azonban formai okokból azt visszautasítja a bíróság.

Dr. Szöllőssy Gyula emelkedett hangon a rend és nyugalom megőrzésére hívja fel a hallgatóságot, azután olvasni kezdi az ítéletet:

— A törvény nevében!

A törvényszék bűnösnek mondja ki Lakatos Sándort, a Dudut gyilkosság és rablás bűntettében és ezért, az alkotmány intézkedéseire tekintettel, amely a halálbüntetést eltörölte,

tizenöt évi fegyházra ítéli el,

valamint 10 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére.

Bűnösnek mondja ki Ajtai Józsefetlopás bűntettében és ezért öt évi fegyházra, valamint 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítéli.

Mindkét elítélt büntetéséből hat hónapot, a vizsgálati fogságban eltöltött időben leszámítanak.

Ezenkívül elítéli a bűnösöket a per költségei megtérítésére.

A bűnleleket elkobozzák.

Felmenti a bíróság Ajtai Józsefet és Erdélyi Lajost a gyilkosság vádja alól, mert ellenük megnyugtató bizonyíték nincsen.

Az indokolásban

kifejti a bíróság, hogy Lakatos bűnösségét meg kellett állapítani a rendőrségen felvett jegyzőkönyvekben foglalt vallomása alapján és nem vehette alapul a fő tárgyaláson elhangzott tagadását, mert nem hihető, hogy első vallomását verés hatása alatt tette volna.

Lakatos vallomásaiban több olyan momentum van, amelynek valótlansága a tanvallomások során beigazolódott. Lakatosnak azt az állítását, hogy a kihallgatásnál Halász Gyula plebános csak egy pár percig volt jelen, megcáfolják az összes tanuvallomások, különösen magának Halász plebánosnak a vallomása, aki becsületes, szavahihető ember. Cáfolja Halász plebános Lakatos ama vallomását is, hogy őt folyton verték volna és a verés hatása alatt tette a vallomást.

A rendőrségen tett vallomás teljesen beismert volt és abban olyan részletek is voltak, amelyeket a kihallgatást vezető tisztviselők nem ismerhettek jól — nem ismerve a gyilkosság helyszínét. Dudu akkor beismerte a gyilkosságban való részvétét, de hogy az ítéletet enyhítse, azt vallotta, hogy ő nem volt a szobában, ahol Besszer Hugót meggyilkolták.

Halász Gyula plebános kijelenti, hogy Lakatos Dudu a vallomás megtétele alkalmával teljesen nyugodt volt és tudatában volt annak, mit mond. Halász plebános benyomása az volt, hogy nem erőszak hatása alatt vallott Lakatos.

A gyilkosság részleteit Mezőtelegen Rostás Sándor elmondotta Bárdos László

hirlapíró előtt és kijelentette, hogy Dudu-nak része van a gyilkosságban.

Az ítéletet igazoló körülménynek vették Lakatos Dudu-nak a tárgyalás alatti magatartását, aki állandóan presszionálni akarta a tanukat és cinikusan viselkedett az egész tárgyalás alatt.

A többi vádlottak bűnrészességét nem állapíthatta meg a bíróság bizonyítékok hiányában.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben, ugyisint Ajtai József és Erdei Lajos is, akiknek ítélete ezáltal jogerős. Lakatos Sándor-Dudu felebezést jelentett be.

Biharmegye új tanügyi inspektora

Tegnap érkezett meg Nagyváradra a közoktatásügyi miniszter rendelete, mely szerint Szilágyi-Corbu János polgári iskolai igazgatót nevezte ki Biharmegye új tanügyi inspektorává.

Szilágyi-Corbu János ismert tanügyi szakember, akit méltán ért a miniszteri kinevezéssel járó megtiszteltetés. Szorgalmas munkásságával küzdötte fel magát a tekintélyes pozícióba. Mint a Vármegyei Földművelők Egyesületének elnöke számos munkát fejtett ki. Szilágyi-Corbu János nagyváradi ember és meg van a remény arra, hogy a sokat zaklatott magyar tanítók ügyében ismert jóindulatával fog megnyugvást szerezni. Az ő működésétől úgy a román, mint a magyar tanítók csak jó várhatnak.

Szilágyi-Corbu Jánost kinevezése alkalmával a tanítótársadalom szeretettel üdvözölte. Az új inspektor már a közeli napokban megkezdte működését.

JR: A LEVÉLŐ KIRÁLYNŐJE

Világító mozgó színház

Ma, vasárnap utoljára

Az őt ült és a halál

Fantasztilus film 5 felvonásban.

A főszerepben:

Dora Kaiser

Csodás egyiptomi felvételek

A fél 4 óras előadás mérsékelt helyáru.

Esőernyőt

minden kivételben készít

Hosenberg Testvérek

Nagyvárad, Jrga (Zoldfa)-utca 8.

Kérjen árajánlatot.

SZÜCSÜZLETÜNKET Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 8. sz. alá (Stepper cukrászdával szembe) **áthelyeztük**
ZBURAY GYULA és TARSÁ

Hatmillió diákos valuta-csempészés Temesváron

Három bankembert tartóztatott le a határrendőrség

Temesvári tudósítónk jelenti telefonon: Tegnap éjjel a gyertyámosi vámhivatal óriási arányú valutacsempészés nyomára jött. Az éjjélkor a határon átkelő Simplon expresszről a vámhivatalnokok leszállították Morgenstern Sándor valutaügynököt, aki Mérő Rezsőnek, a Timisiana bank devizaosztálya vezetőjének bátyja, továbbá Kövesi Andor volt pénzügyi tanácsost, a Pallas Bank igazgatósági tagját és Wendt Rudolf gyárvárosi kereskedőt. A három Temesváron jól ismert uriember ellen feljelentés érkezett a vámhivatalhoz a temesvári József-városi határrendőrség főnökétől, hogy az illetők óriási mennyiségű idegen devizát akarnak a határon át Jugoszláviába szállítani. Mindhármukat a legszigorúbb személymofozásnak vetették alá és ez szenzációs eredménnyel járt, mivel a csomagokban és ruhákban elrejtve összesen 5.700.000 dinárt találtak.

Az egész összeg ezres címletekben volt a három utasnál elrejtve. Természetesen azonnal őrizetbe vették őket és az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, melynek tartalmát szigorú titokban tartják. A dolog Temesváron óriási feltűnést keltett, mivel az új határok felállítására óta példátlan, hogy csak megközelítőleg is hasonló arányú csempészés történt volna. Az eset három szereplőjét közepes vagyonú embereknek ismerik és így nem tartják kizártnak, hogy az eset mögött nagyobb pénzcsoporth húzódik meg.

Szerződés az Uristennel

Hetenként kétszer is ott gyülekeznek a falusi ha a városház folyosóin. Kucsmás parasztok kendős asszonyaikkal sorukra várnak csöndes nyugalommal, mint az akolba terelt juhnyáj. Románok inkább, de nem sokkal kevesebb köztük a magyar se. Oroszos alakok szinte, áhitat terül az arcukon, de nem hit, — vallásosság van a szemükben: a falu új fanatikussai, baptista áttérők.

Senki se tudja mért teszik. Talán egy jobb élet kívánsága, talán bűnbánat, gyakrabban az utóbbi. Már iparos külsejű fiatalember a kísérőjük, pap szerepe lehet a gyülekezetben. Sápadt, ritka szökes bajusszal, evangéliummagyarázó bizonyos, ki új hivatelt vezet keresztvíz alá. Nem tudni mi az az erőforrás, mely a régi egyházak kebeléből egyre növekvő vehemenciával ragadta el és fogyasztja a nyáját. Tanulatlan és nehezen író-olvasó emberek, akik nehézkesen küzdenek a retorika szabványaiával, győznek a paraszti lelken a teológus csiszolt orációi ellenére. Rábeszélésük nem a nyelv, hanem a nyomor, melymen testvériséget vállalnak embertársaikkal, talán ez az, az együttélés és együttérzés hatalma, a jámbor krisztusi példázatok ereje, mely bizalmat ébreszt a falu hódító új kereszténysége iránt és még valami.

Azi mondja a paraszt:

— Kitérünk kérem, mert megakarunk változni. Az ember eljut egy korig és azt mondja elég volt, magához tér. Nem iszunk többet, nem káromkodunk, meg kell javulni.

Borzongós szavak a paraszti szájból, mely ha primitíven is az emberiség forró, nagy kívánságát célozza. Meg kell javulni.

— De hiszen ehhez nem kell új vallás.

— Kell kérem. Új hit kell, hogy jók legyünk. Az ember csak fogadja, fogadja és nem tartja be. Jön egy barát — újra iszik. Ha megharagszik — káromkodik,

rosszat is tesz, rosszat is kíván. De szerződést kötünk az Uristennel. A szerződést muszáj betartani.

Kiszól a szolga a teremajtón. Kontraktusokat kell aláírni, hogy önkéntes akaratlal hagyták el Kabaláspatak és Bozsik község parasztjai — Butuk Simon és tizenegy társa — régi vallásukat és saját szándékuk az Istent, a baptista-egyház törvényei szerint imádni.

Szentgyörgyi István kiszállt Nagyváradon

A magyar színjátszás neszora, a nyolcvanas éveit taposó Szentgyörgyi István fiatalos kedvvel indult el a hét elején Kolozsvárról, hogy Nagyszalontán négy estén keresztül vendégszerepeljen. A falu rosszában. A cigányban s két más szindarabban Szentgyörgyi óriási sikert aratott Szalontán. Visszatérőben vendégszerepléséről tegnap Szentgyörgyi kiszállt Nagyváradon s a reggeli órákban fölkereste régi cimboráját és druzsáját, Ramminger Istvánt, színház melletti előkelő Figaróműhelyében. Szentgyörgyi bácsi ugyanis váradi tartózkodásakor mindannyiszor Ramminger vendége szokott lenni.

Dacára annak, hogy Ramminger olyan házigazda, aki alaposan megborotválja vendégeit.

D'Albert legfrissebb sikere

D'Albert a világhírű zongoraművész a múlt héten Bécsben hangversenyezett. A koncertnek természetesen megfelelő visszhangja keletkezik a bécsi sajtóban, melynek egyik legtekintélyesebb organuma a következőket írja D'Alberttről.

D'Albert itt volt s úgy tekintünk utána, mint egy tovatűnő meteor után. Ez alkalommal is olyan új technikát tanulhatunk tőle, amilyent rajta kívül senkitől. Nála megfényesedik Bach, Chopin, Beethoven, Schumann, nála a hangjegyek titokzatosan, mint egy varázskönyvben — megelevenednek. Mily titokzatosan játszott a D'Albert Bach: Kromatikus Fantáziáját és Fugáját... Hát még az Apassionátát? Tartózkodás, rezignáció az első tételben, majd előmlő lírai meditálás, amely valami kimondhatatlan földöntúli hangszépségekbe ringat s a finálé vihára végigvonul az átmeneteken. D'Albert Apassionátája talán a láthatatlan szerelmet képzelel el, ahogy az Beethoven lelkéből megnyilatkozott.

D'Albert egyetlen koncertjét hétfőn este 9 órai kezdettel tartja Nagyváradon a Katolikus Kór nagytermében.

ZSIDÓ LEÁNYEGYLET MÜSOROS ESTÉJE

Február 12 Kedd

a Kereskedelmi Csarnokban.

Nem óras retíráni

Író és olvasó vágyait

Witralnál

Avram Iancu (Kossuth) uca 5.

Nálunk írti szöveket, barbacet, flanel, sehlion, vásznak stb.

Jön: A LEVEGŐ KIRÁLYNŐJE

Utazónak

Erdélyben bevezetett, nőtlen, faucióval rendelkező és egyes fiatalok betelvezésére, ki a fűszert, festéket és vegyi szakmában teljesen jártas.

Telefon: 14—99

Telefon: 14—99

Ulmann József és fia cég
Oradea-Mare. Strada Alexandri
(Teleky-utca) No. 34.

Fűszer és csemege áru
Olcsó, s o id és figyelmes kiszolgálása
Vadász és London
fűszer- és csemege kereskedésében.
Telefon: 8 Bul. warr. Revere Ferdinand 10.

Pályázati hirdetés

Rövidszerepítés folytán az Ip-riestület egy a román-magyar nyelvet irában és a. ób a tökéletesen bíró, kő építési végzettségű és közigazgatási teendőket is jártas tisztviselő állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 2800 lei. Az állás elfoglalására 1924 március 1-én. Pályázatot az Ip-riestület eljáráshoz em csodák és a határidő febr. 25-én jár le. Részletekkel felvilágosítást az Ip-riestület elnöksége déli 12 óra-ker ad.

Oradea-Mare 10 Február 1924.

Az Ip-riestület Elnöksége.

U FERINI.

Max Brotmann

Bukarest Str. Apolodor 33 Telefon 32-4

Az ismert cég speciális osztályt letesített és elvállalja a kereskedő és iparos ill. képviselőket és különféle érdekeiket keres túlvitelét a központi szerződés, bankoknál, hatóságoknál stb. Bukarestben, úgy, hogy a felek az utazást és egyéb költséget megtakarítják. — A ajánlatok az összes bukaresti nagybankoktól.

2-16

Tejes báránycsapat

circa 5 kg. súlyban darabonként 250 Lei árban bérmentve szállít
INCZE-féle Jachturógyár
általános kereskedelmi r-t. Turógyári
üzeme Baracolt. Képviselet Nagyváradon.
Kajavai Ferenc Strada Alexandru No. 41.
(volt Teleky-utca) 41. szám.

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer gyermek-hintőport és Höfer gyermek-kremet?

Ahol a szív pihen

A Gyermekbarát ebédoztásánál

A világháború okozta nyomornak legnagyobb szenvedője a proletárgyermek, akinek teste-lelke éri az elhagyatottság, a szegénység pusztító nyomorát.

Nagyváradon ezekkel a gyermekekkel foglalkozni ötven esztendő óta a Gyermekbarát Egyesület, amely ma intenzívebb munkásságot szeretne kifejteni, mint a múltban, nem elérhetetlen dolog, de leginkább is segíteni, ahol csak lehet. A háború előtt az iskolai tanév idejére ingyen ebédeket adott a szegény iskolás gyermekeknek. Akkor — az egyesületnél tagiálnak felügyelete mellett — az egyes iskolák pedellusai főztek s osztották ki az ételt és ez az eljárás kívánni valót hagyott maga után.

Hosszu ideig szünetelt a Gyermekbarát ebédoztása anyagi nehézségek miatt, de a Gyermekbarát választmánya nagy erőfeszítéssel megteremtette a lehetőséget annak, hogy január 25-től ismét megkezdhetők a szegény iskolás gyermekek ebédoztatásai. De mindenek fölött tulajdonítható a Teleki-utcai Immaculata zárda főnöknőjének és az apácáknak, akik a zárda egyik termét felajánlották az ebédoztás, de felajánlották azt is, hogy magok főznek és magok osztják ki a gyermekek között.

Talán sohasem volt annyi szegény s a nyomortól elcsenészdedett éhező gyermek az iskolákban, mint most. — Mondotta egy tanfériú munkatársunknak. — Számlalom rájuk nézni. Vannak, akik hónapok hosszú során nem jutnak meleg ételhez.

Munkatársunk felkereste ebédoztás idején az Immaculata-zárdát.

Az udvaron a konyha mellett hosszú teremben ebédoznak már a gyermekek. Egyik oldalon a fiúk, másikon a lányok. Valamennyien elemista tanulók.

Egyik apáca előlmozdik, utána mondják szépen a gyermekek. Hatalmas kőderékben hozzák az ételt. Már ott van a Gyermekbarát képviselőjében Cziller Imréné. Mindennap más urinő. Reismann Mórné már szintén ott volt. Holnap Verzár Istvánné a sörsz.

Egy tanítónő vezetése alatt új transport érkezik a Vitéz-utcai iskolából.

— Hány gyermek ékezik?
— Most csak ötvennek tudunk enni adni két naponként. A vitéz-, sánc- és csillagvárosi elemi iskolai növendékek jönnek mindennap.
— Van valami változás?
— Nincs. Valláskülönbség nélkül minden gyermek, aki szegény és nem biztos, hogy otthon kap ebédet.

— Csak magyar gyerekek kapnak enni?
— Egyik nap a magyar, másik nap a román secso gyermekek, de mindig ötvenen. Szeretnők a létszámot betevénre emelni, mert nagyon sok a szegény gyerek. — Mondja Cziller Imréné.

Apácák és szolgálók hordják szét az ebédet a gyermekeknek a padokba. Mindenki kap egy nagy merőkanál husos rizskását és egy nagy darab kenyert. Mindennap más a menü. Tegnap dara volt hússal. Azelőtt székelygulyás. Mákos, cukros tészta.

Ezt a jelenetet látni kell. S aki egyszer látta, szívesen adja fiúlérelt a Gyermekbarátának. Az apácák főnök is segít az osztásban és nagyon boldog, ha másodszor is kér valamelyik az ételből.

Hetven gyerekre akarják kiegészíteni az osztást. Ha minden tehető ember végig nézné ezt a gyermekszereget, megpihenetné szívét az ember-szeretettel e kicsiny hajlékában: meggyőződés, hogy nem kerülne nehézségbe kétszáz szegény proletár iskolás gyermek ebédoztatása sem.

UJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 8.
Kiadóhivatal: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon: 28.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félre 140 lei, negyedévre 120 lei, egy hónap 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hónap 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlaplroda. (Telefon 13—01.)

* Jóvátétel fejében vasuti kocsit szál-
lit Németország Romániának. Bukarestből
jelentik: Az Argus jelenti a wiesbadeni
román jóvátételi bizottság Németországgal
megállapodott, hogy 13 millió 500 ezer
arany márkát fizet Romániának. A bizott-
ság ajánlatot tett Németországnak, hogy
fizetés helyett ezen összeg erejéig vasuti
személykocsikat szállítanak.

* A walsi herceg balesete. Londonból
jelentik: A walsi herceg leesett lováról és
kulcsfontörést szenvedett.

* A nyomdászok táncmulatsága. Feb-
ruár hó 16-án, szombaton este tartják a
nagyváradai nyomdászok farsangi báljukat,
hogy már is szép könyvtárakat kibővit-
hessék. A mulatság célja valóban elismer-
ésre méltó, mert a kultúrának ezek a va-
kóban becsülendő munkás-harcosai min-
denkor példaképpen állhatnak oda, am-
kor a műveltség előbbreviteléről van szó.
Ez az intenció vezet a nyomdászokat a
jelenben is és hűségeen támogatják őket
a kulturmunkában a már több alkalommal
kiváló sikerrel munkálkodó Gutenberg
Dalkör tagjai is karnagyukkal az élükön.
Ezért olyan széleskörű az érdeklődés a
nyomdászok bálja iránt. E napon nem le-
het szennázó, mert a betű mesterei kisajá-
títanak önmaguknak és a közönségnek egy
feledhetetlen, kedves és maradandó em-
lékü napot. De gondoskodtak a derék
nyomdászok arról is, hogy a bál műsor
nemcsak kielégítő, de pompás és nívós
legyen. A dalkör legjobb számaival, a
színház több tagja és kiváló helyi műked-
velők a legjobbat fogják adni, hogy ezzel
is emeljék a mulatság fényét. A nagy-
szerű táncmulatságot a Kath. Körben,
pontosan kilenc órai kezdettel tartják
meg. A részletes műsort legközelebb is-
mertetjük.

* Pályázati hirdetmény. A nagyváradai
postainspektorátus pályázatot hirdet a
piskolai postamesteri állásra. A pályá-
zni óhajtok a feltételeket a nagyváradai
postaigazgatóságon tudhatják meg.

* Egy uriaszony ellopta egy kóristánó
ruháját. Nehány nappal ezelőtt egy fiatal
asszony jelent meg a színház egyik ruha-
tárolójánál és érdeklődött, hogy a szin-
ház melyik tagjától tudna kölcsön kapni
egy fekete selyem ruhát, mert játszik a
Kath. Körben egy műsoros estélyen. A
ruhátároló a színpadra vitte Vanknéhoz,
aki viszont Dayka Margit kóristánóhoz
vezette. Dayka készségesen hajlandó volt
az estélyre egyetlen drága, gyöngyökkel

ékesített fekete selyem ruháját átenged-
ni. A szegény leánynak minden vagyon-
a volt ez a ruha, de bohém könnyelműség-
gel még az uriasan öltözött fiatal nő ne-
vét s lakását sem kérdezte meg, azt hitte.
Vankné ismeri s ez neki elég garancia volt.
Az „uriaszony” azonban azóta sem jelent-
kezett a ruhával. Dayka Margit Vankné
követelt 6000 leit a ruha árán, viszont
Vankné, aki talán még szegényebb, uton-
utfélen keresi az uriaszonyt, akinek ar-
cára és természetére hárman is emlékeznek.

* Orvosi hír. Dr Bárony Vilmos
szülész, nőgyógyász rendeléseit újból
megkezdte. Rendel. d. e. 11—12-ig, d. u.
3—5-ig Rimanóczy-utca 14. sz. alatt.

* A Zsidó Leányegylet műsoros esté-
lye. A Zsidó Leányegylet műsoros estélyét
12-én tartják meg a Csarnok összes ter-
meiben. A Zsidó Leányegylet áldozatkész
tagjai minden évben tetemes munkát vé-
geznek a jótékonyaság terén valláskülön-
ség nélkül az arra szorulóknak között. A
leányegylet estélye minden évben külö-
nös eseménye Nagyvárad társadalmának.
Az idei estély különösen értékes műsora
miatt érdemel figyelmet. Konferál dr Zo-
l-tán Jenő. Prolog, tartja Weisz Edith. Ba-
lett Silberstein Lenke. Novella Frisch-
mannról (héberből fordította dr Kohányi
Rezső), felolvassa Karcag Klári. Eleven
naptár, rendezel Salamon Ernőné. Szerep-
lők: Schwartz Magda, Horvát Giu, Beck
Maca, Schöndveig Duci, Wittenberg Glzi,
Vadász Böske, Weisz Lya, Kiss Elza, Ro-
senberg Ilonka, László Erzs. Halévi zsi-
dónő, énekl dr Bauer Albert, rendezel Vá-
radi. Török pantomim, rendezel Antalffy
Margit. Szereplők: Hoffmann Klári, Bür-
ger Olga, Szűcs Glzi, Silberstein Lenke,
Nádai Pista, Ullmann Erika, Freifeld Ci-
ca, Feldheim növ. stb. Stancák, előadja
Gottfried Zsuzsa, kíséri Fischer Böske. A
műsor többi részét legközelebbi számunk-
ban közöljük.

* Halálozás. Ifj. Szabó Lajos aszta-
los mester 47 éves korában elhunyt. Teme-
tése ma, vasárnap délután fél 4 órakor
megy végbe Aradi-ut 25. sz. gyászszobából.

* Az N. S. E. nagy bálja. A Nagyvá-
radi Sport Eglek, amely az országos vi-
vó-versenyen olyan fényes eredménnyel
igazolta be munkásságát, február 26-án a
Kereskedelmi Csarnok összes helyiségei-
ben nagy bált rendez. Műsor nem lesz. A
bálra meghívókat bocsájtottak ki. Aki
igényt tart meghívóra, jegyeztesse be ma-
gát akármelyik NSE tagnál, vagy a Tátray,
vagy az Oláry-cégnél.

Jön Világláger! Jön
A levegő királynője
az Apolló moziba

* Eljegyzés. Vad Mariskát eljegye-
zte Braun Lajos. (Minden külön értesítés
helyett.)

Rollinger Vilmos váradszőlősi malom-
tulajdonos fia, Vili eljegyezte Ilés Ilon-
kát Szatmárról Nagyváradon. (Minden
külön értesítés helyett.)

* A mai országos box-mérkőzés iránt
fokozódik az érdeklődés. Nem csoda, mert
azon Románia tényleges boxolói adnak
egymásnak találkozót. A matsch a Ke-
reskedelmi Csarnok disztermében vasár-
nap este 8 órai kezdettel a Tőrekvés ren-
dezésében lesz megtartva.

* Valjói lendamaszt étkező garnitú-
rák, törülközők, lenvászonlepedők és rum-
burgi vásznak és schiffonok óriási vála-
sékban Leitner Mártonnál.

Az „Acélhang” Dalkör
műsoros utolsó
Farsangi
Táncmulatsága
a Kath. Körben
Kérdeke este pontosan 9 órátor.

Vizumot

utlevélre leg-
hamarabb a

Hegedüs Hirlaplroda
Intéz el. Telefon 13-01.

* Rézgálic kapható a hegybírói hivatalban (Lukács György-utca 15. sz.) hordótételekben 22.50, kisebb tételekben 23.50 leírt kilónként, de csak február 15-ig bezárólag. A hegyközség választmányáé.

* Vázsonneműk, damasztárak, schiffonok nagy választékban Rimanóczy-utcan Kertész Reklam női divat, szövetüzletében szerezhetők be. Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Tisztviselőknél árkedvezmény!

* Értésítés. Van szerencsém az uri hölgyek tudomására hozni, hogy mellfűző szalonomb kibővítettem a legfinomabb kézzel hímzett fehérneművel. Raktáron vannak a legdivatosabb modellek, garnitúrák, combinék, zsebkendők, teljes menyasszonyi kelengyék a legolcsóbb árban. Fűzőim és haskötőim bámolatot keltenek. Keszenbaum Juliska, Bulv. Regele Ferdinánd (Rákóczi-ut.)

* Agygarnitúrákat, hencsertakarót, juttatutót legolcsóbban Leitner Mártonnál.

* Szabásznai szakiskolában új tanfolyam nyílik február 15-én. Legmodernebb és legjobb rendszer a szabászat tökéletes elsajátítására. Tananyag: mérték után minták szerkesztése és ezek összeállítása. Angol, francia, gyermekruha szabászat, valamint oktatás a divatlap után való szabászat elsajátítására, a precíz mintarajzolás megtakarítása a hosszú és fáradságos próbákat. Eredményért felelősséget vállal a szakiskola vezetője, Orbán Sándorné. Beiratkozni lehet Deák Ferenc-utca 2. II. folyosó végén, Andrányi-palota.

* Meghívó. A "Takarékosság" Segély- és Takarékszövetkezet 1923. évi költségvetését a Bihar-megyei Népbank Csobuc-ú. 4. sz. alatti üzlethelyiségében 1. évi február hó 20. án, délután 4 órakor tartja meg, melyre t. tájézt tisztelettel meghívja. A költségvetés tárgyai: 1. Alapszabály-módosítás. 2. Igazgatóság, felügyelőbizottság jelentése, mérleg és eredmény megállapítása, felmentény megadása és a nyereg-horfordítása feletti határozathozatal. 3. Új társulatok alakítása. 4. Felügyelő bizottság megválasztása. 5. Indítványok tárgyalása.

* Nathánál a Kaiser Borax öblítés, Biztosan hat, azonnali könnyülés.

* Iparművészeti előadások és batikatanfolyam. Iványi József Jenő, a jónövű iparművész tanfolyamot indít, melyen a gyakorlati batik-festést rendszeres elméleti előadások fogják kiegészíteni. Tananyag: a modern lakás művészi fejlődése, a lakásberendezés, hízműművészet és esztétika. E nagyszabású tanfolyam most 15-én kezdődik és április hó 1-ig tart. Tekintettel arra, hogy a gyakorlati és elméleti előadások szoros kapcsolatban vannak, később beiratkozni nem lehet. Bővebbet Iványi Iparművész műtermében, d. e. 11-1-ig és d. u. 3-5-ig Str. Pasteur 47. (Kórház-ú.) I. emelet lehet megtudni.

* Meghívó. Tisztelettel meghívjuk egyetünk rendes és pártoló tagjait, valamint az érdeklődőket folyó hó 10-én, vasárnap délután 3 órakor az Ullmann-palotában (Nagypiac-tér 11.) tartandó közgyűlésre. A "Zeiré Agudasz Jiszroel" előkészítő bizottsága.

* Ma d. e. 11 órakor filharmonikusok népszerű hangversenye Regina Mária színházban.

* Menyasszonyi kelengyék és fehérnemű anyagok beszerzésénél figyelemmel nézze meg a Körösparti Áruházban felhalmozott nagymennyiségű vászon, sifon, rumburgi cérna vászon, battist, sifon és fehérnemű-anyagokat, melyek a legmegbízhatóbb gyártmányok. Eredeti gyári árak. Minden verseny kizárva!

* Manometer! mérleg, súly és mindennemű mérő műszer hiteles javítását, telefon-felszerelést! eszterga és minden fémipari munkát legszolidabb árban készít és javít. Rajz Andor elektro- és precízió-mechanikai műintézte Szalárdi-utca 9. szám. (Rosenzweig-palota.)

* Diszített bórkalap 150 lel a "Ritában".
* Esernyő, harisnya, keztyű a legolcsóbb Szencszki Miklósnál, Sas-paszsage.

LEGUJABB

E intézettnek tekinthető Lloyd George leleplezése

Macdonald a világbékeinek akarja megnyerni Franciaországot

Lloyd George visszaküldte a külügyminisztériumnak a kormány által vissza követelt okmányokat, melyek a Wilson-Clemenceau szerződésre vonatkoznak. Lloyd George az okmányokhoz levelet mellékel, melyben sajnálkozását fejezi ki a félreértésért. A francia nagykövet átadta Macdonaldnak Poincaré választát ez ügyben. Azt hiszik, hogy Lloyd George leleplezése elintéztnek tekinthető.

A Newyork World londoni szerkesztője válaszol Lloyd George ismert nyilatkozatára. Kijelenti, hogy cikkének minden betűjét változtatlanul fenntartja. Hozzáfüzi, hogy nem többet, inkább kevesebbet irt meg, mint amennyit Lloyd George tanuk előtt, köztük a Manchester Guardian főszerkesztője előtt tett. Lloyd George tényleg titkos szerződésekről beszélt és nem egyszer hihetetlen méreg és düh fogta el.

Londonból jelentik: Macdonald hangsúlyozza, hogy Franciaország rövidesen helyeselni fogja politikáját. Anglia az általános béke harcra és elfogadásának igyekszik megnyerni a nagyhatalmakon kívül az európai kisállamokat és Amerikát is. Oroszországi kezdeményezéseire kellőképp bizonyítja álláspontjának őszinteségét.

London, február 9. A Daily News értesülése szerint Macdonald nemzetközi értekezletet akar összehívni és már tájékozódott az Unió hangulatáról.

Új államcsiny készül Athénben

Athénből jelentik: A royalisták államcsinyre készülnek, ami nagy izgalmat kelt a lakosságban. Az elbocsátott királypárti tisztek üléseket tartanak s elhatározták, hogy az októberhez hasonló fölkelést vérbefojtják. Görögországban forrongás van, a rend felborulásával számolni kell.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Hétfo: Ocenbach, A) bérlet 76. szám.
Kedd: Mandarin, B) bérlet 77. szám.
Szerda: Elssler Fanny, operett-újonság hatodszor, bérleten kívül.
Csütörtök: Vig özvegy, operett-repriz A) bérlet 78. szám.
Péntek: Vig özvegy, operett-repriz, B) bérlet 79. szám.
Szombat d. u.: Bajadér, mérsékelt helyárakkal.
Szombat este: Elssler Fanny, operett-újonság hetedszer, bérleten kívül.
Vasárnap d. e.: Hetényi színháziiskola növendékeinek vizsgaelőadása, rendes helyárakkal, kezdete 10 órakor.
Vasárnap d. u.: Leventhla, mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap este: Vig özvegy, bérleten kívül.
Hétfo: Mandarin, A) bérlet 80. szám.

"Kék csillag"

★ Áruház

Piata Unlil (volt Szent László-tér)

Harisnya keztyű, csipke, hímzés, D. M. C.

és Írlandi cérnák, fejtendő Szabókölék

olcsó bevásárlási forrása!

— Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz a színházban, 3 órai kezdettel Lili bárónő körül színe először az idei szezonban a címszerepben Kovács Katóval, este pedig fél 6 órai kezdettel az Elssler Fanny, a gyönyörű romantikus operettnek lesz az 5-ik előadása Pinter Bóskével a címszerepben rendes helyárakkal.

— Mandarin. E kiváló színmű, mely hosszú évek óta nem volt a színház műsorán, új szereposztásban kedden este B) bérletben kerül színe. A Mandarin érdeklészítő témája folytatán mindenkori nagy közönség előtt kerül színe. Ez alkalommal a főszerepeket a kinal és angol műköben játszó színműben Huzella, Kertész Mancl, Gálfi, Harányi, Sorr, Pölde és Madas játsszák. A Mandarin a jövő hét hétfőjén A) bérletben lesz a színház műsorán.

MOZI

— Az Apolló-moziban ma, vasárnap utoljára látható a Trapézkirálynő amerikai látványos dráma. Ezt megelőzi egy két felvonásos kacagtató Pathé-vígjáték. Ma, vasárnap az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek: a 3 óras előadás mérsékelt helyárú. Hétfőn, először a Gyűlölet rab-szolgája, bűnügyi dráma gonosztevő és de-tekтив nélkül.

— „A néma ház” Dorian Filmstúdió, Wallace Reid, „Az orléáni szűz” főszereplője, a legszebb amerikai filmszínész játsza „A néma ház” című 5 hosszú felvonásból álló rejtélyes bűnügyi történet főszerepét. Az izgalmas Dorian-film vasárnap és hétfőn látható. Az előadások ma 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 óras előadás mérsékelt helyárú. — Jön az „Ifjú Medardus!”

— Fantasztikus filmszenzáció a Vigadó mozgószínházban. Ma látható utoljára a Vigadó mozgószínházban „Az örök és a halál” című 5 felvonásos fantasztikus film, amelynek főszerepét a bájos Dora Kaiser alakítja. Az előadások fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek. A fél 4 óras előadás mérsékelt helyárú.

TŐZSDE

Zürich, február 9. Nyitás: Berlin 10 00-a 130, Newyork 574 háromn. London 2475, Páris 2610, Prága 1670, Milanó 2516 egyen., Bukarest 295, Budapest 0.0200, Bécs 0.0081'05.

Bukarest, február 9. Zárlat. Devizák: Páris 910, London 854, Newyork 198, Róma 870, Zürich 3460, Bécs 28.30, Prága 576, Budapest 80.

Vahutak: Font 850—855, frank 940—950, svájci 35 fél—35 háromn., lira 880—890, dinár 230—235, dollár 197—198, osztrák 29—29 fél, magyar 45—47, szokol 570—580.

Zürich, február 9. Zárlat: Berlin 10 00-a 107 fél, Amsterdam 215 háromn., Newyork 575, London 2470, Páris 26, Milanó 2510, Prága 1670, Budapest 200, Belgrád 685, Bukarest 295, Bécs 0.0081'05.

Budapest, február 9. A szombati magánforgalom koronájában: Magy. H. 835—845, Osztr. H. 245, Hazai b. 350, Földhítel 730—750, Keresk. b. 1800—1850, Angol-Magy. 150, Pesti Hazai 5100, Kőszén 3600—3700, Salgó 825—845, Urikány 1100, Fegyver 1550—1650, Ganz-Danub. 5500—5600, Ganz-Vill. 2700, Schlick 120, Lipták 22, Borsod-Misk. 150—154, Konkordia 70, Viktória malom 300—310, Cukoripar 4550—4650, Mezőhegyesi 415—425, Szalámi 24, Izzó 900, Baróti 12 fél, Spódium 230, Műtrágya 270—280, Nasici 3000, Ofa 660—670, Déli 115—120, Államv. 520.

* Leitner Mártonhoz a legfinomabb angol batistschiffonok érkeztek.

Kelléválasztották a nagyváradí római kath. püspökséget

Gróf Széchenyi Miklós nagyváradí megyéspüspök halála után már érkeztek hírek Magyarország felől, hogy a püspök halála nagy változásokat fog előidézni a nagyváradí latin szertartású püspökségben. Különböző kombinációk kelték szárnyra, amelyeknek hitelességéről természetesen szó sem lehetett, de annyit mégis biztosra lehetett venni, hogy Románia és Magyarország kormányai és a pápa között a nagyváradí püspökséget érintő tárgyalás folyik.

Az államférfiaknak a politikusok között elejtett szavaiból kombinációk kelttek szárnyra, amikről mi is hallottunk, de nem találtunk soha elegendő alapot a nyilvánosság előtt való tárgyaláshoz. Bizonyos, hogy maguk az államok sem voltak tisztában az első pillanatokban, hogy tulajdonképpen mit akarnak, csak az állott színté pozitívumként az előtérben, hogy Románia nem veszi szívesen, hogy egy Románia területén székelő megyéspüspök ugyanakkor Magyarországon is megyéspüspök legyen. Bár a múltban volt több példa erre, a háboru adta új helyzetben azonban a régi fel fogást egyes államok nem kívánták magukévá tenni. Ez a tulajdonképpeni magva minden kombinációnak és az, hogy a román kormány, tekintettel arra, hogy a határszéli megyéspüspökségeket az új határvonal kettéválasztotta, kevesbiteni szeretné a román kath. megyéspüspökségek számát, ami viszont Róma intenciójával nem egyezik.

Ugyilátszik azonban, hogy kialakulóban van már a helyzet és találtak egy olyan formát, amelyen a tárgyalások az előző államok és a pápa között megindulhatnak.

Nevezetesen értesüléseink szerint az a kombináció vetődött fel, hogy

kettészakítják a nagyváradí püspökséget.

A magyarországi részen Szeged székhellyel alakítanak egy új megyéspüspökséget, viszont a nagyváradí püspökséget kikerítik a szatmári, vagy esetleg az erdélyi püspökséghöz is.

Ez a terv már nem mondható egyszerű kombinációnak. Bár azt sem mondhatjuk, hogy pozitívumok vannak kezünk között. Még nyilatkozatot sem közölhetünk.

Illetékes helyen teljesen begombolkozva fogadják kérdéseinket, csak azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a pápától, aki egyedül illetékes ebben a nagy fontosságú ügyben a tárgyalások keresztül vitelére, még semmiféle írásbeli értesítés nem érkezett. A Vatikán állásfoglalása sem ismeretes. Nem tudjuk, hogy Bjelík Imre dr apostoli kormányzó mostani bukaresti tartózkodása alatt tárgyalta-e ebben a püspökség ügyében a kormány férfiival, mert ő ebben az ügyben legfeljebb véleményező és közvetítő lehet, de az esetleges tárgyalásokról még ez idő szerint a Vatikán engedélye nélkül nyilatkozatot nem tehet.

Hogy hova vezetnek a tárgyalások, még nem látszik tisztán és bizonyosnak csak azt vehetjük meg e percben, hogy a nagyváradí püspökség új átalakulás tervei jutott, amelyről úgy hisszük, rövidesen több is nyilvánosságra kerül.

Bizonyos az is, hogy a román kormány igen szívesen látja, mint apostoli kormányzó Bjelík Imre felszentelt püspököt a nagyváradí püspökség élén és az a bizalom, amellyel személyével szemben viseltetik, ezt idő szerint biztathatja arra, hogy esetleges nagyváradí megyéspüspökké való kinevezését a kormány részéről a legnagyobb szimpátia fogadná.

eza bukása idején bekövetkezett parlamenti időben készült el a nagyváradí új városháza. Ugy tudom, hogy 1904 januárjában avatták fel. Természetesen én is ott voltam az ünnepségen. Ekkor hagytam abba a dohányzást. Ez úgy történt, hogy a banketten Schlauch Lőrinc akkori váradí püspök mellé kerültem, aki vastag szivarral kínált meg. En a drága szivart zsebre tettem és ma is őrzöm. Azóta nem dohányozom. Képviselőségem idején természetesen gyakran megfordultam Váradon. Mindig a premontreiek láttak vendégül, akiket igen megszerettem, mert világi gondolkodású, függetlenségi érzelmű papok voltak.

— Persze most már kevés nagyváradí emberre emlékszem. Legutóbbára 1910-ben a feleségemmel jártam Váradon. Végigsétáltunk a főútcán, de bizony senki ismerőssel nem találkoztunk. Persze azóta a legtöbbje kidőlt az élek sorából. Akik még megvannak, öregek és csendesek.

Elhallgatott a Bálványdöntő, mintha régi emlékei között kutatna.

Erdély magyarsága.

— Persze a váradiaikat az érdeklí inkább, hogy mi a véleményem az új helyzetbe került erdélyi magyarságról? — ragadta meg ismét a szót Barabás. Nincs itt kérem élet. Sem Aradon sem Váradon. A régi emberek kiöregedtek és ezeket félreállították. Már egyáltalán nem számítanak. Ez az oka annak, hogy elkedvetlenedtek. De ha akarnák, sem cselekedhetnének semmit, mert az új idők új embereket vetettek felszínre. Az újak nem hallgatnak a kipróbált régiek tanácsára. Olyan materialis időköt élünk, hogy pártéletet meg sem lehet indítani. A gazdagok magukkal és családjukkal törődnek, a szegényeknek pedig sem kedvük, sem idejük a magyar ügygel törődni.

— Nekünk, romániai magyaroknak csak egy feladatunk van: bízzunk az uralmon levők belátásában. Már kezdik sokan elismerni, hogy a magyar elemet meg kell hecsülni, mert az államnak értékes része. Természetesen amíg ennek elismerése általános lesz, új generáció nő fel, amely egész másként fog gondolkodni, mint mi régiek, akiknek nagy vajmi kevés a reményük az érvényesülésre. A magyarság részére egyelőre nem lehet más cél, mint az, hogy meggyőzze az uralmon levőket: nincsenek aspirációi Budapest felé. De hiába is lennének. Ott amúgy sem törődnek velünk, elvannak foglalva a maguk tengernyi bajával. Nekünk romániai magyaroknak meg kell nyugodnunk a ránk mért végzetben és biznunk kell abban, hogy megjön az uralmon levők belátása. Ha ez bekövetkezik, akkor nem lehet okunk panaszra.

Bejött a cseléd, idezést hozott az ügyvédnek peres ügyben. Búcsúztam, hogy Barabást ismét átadhasan ügyvédi hivatásának. Búcsúzóul lelkemre kötötte:

— Adját át üdvözlömetem azoknak a váradiaknak, akik még oly szívesen és szeretettel emlékeznek reám, mint én reájuk.

Károly József.

Látogatás a „Bálványdöntőnél”

Barabás Béla nagyváradí emlékei
— Mik a magyarság feladatai?

A Nagyvárad aradi munkatársától.

Arad egyik legelegánsabb mellékmocájában, ahol régebben az Urbán-bárók, a Purgyak laktak kertes villáikban, a Szent László-uccában elegáns ház első emeletén a következő tábla olvasható:

Dr Barabás Béla

ügyvéd, jogi tanácsadó irodája.

A kora délutáni órákban látogatók el Arad utolsó magyar főispánjához, Nagyvárad egykori országgyűlési képviselőjéhez, aki megbuktatta Tisza Kálmánt és ezért kapta a Bálványdöntő elnevezést. Rövid ideig várnom kellett az előszobában, mert egy kliens tanácskozott az irodában dr Barabás Béla ügyvéddel.

— Látja, pörökkel foglalkozom. Hiszen meg kell valamiből élnem. Dolgozom, mert csak így kereshetem meg a mindennapit.

Ezekkel a szavakkal fogadott dr Barabás, a valamikor neves magyar politikus, aki a király jobbán ült, amikor elnöke volt a magyar delegációnak. Elmondom, hogy a Nagyvárad számára szeretnék közele, a régi, számottevő magyartól nyilatkozatot a mostani romániai magyarokról.

A váradí diadal.

— Oh Nagyvárad! — mondotta Barabás és rövid ideig maga elé nézett. Mintha a boldog visszaemlékezés derüje ömlött volna el markáns arcán. Nagyváradot nagyon szerettem. Ott arattam életem leg szebb diadalát, amikor megbuktattam Tiszát Kálmánt, a valamikor hatalmas miniszterelnököt a saját pártjában. Ez 1901 október elején történt. Csoda nehéz

választás volt az. A választás elnöke Mikóczy Barnabás közjegyző, régi szabadelvű párti férfi volt. Az egész katolikus papság és az orthodox zsidóság értelemmel dolgozott. A kanonokok rám szavaztak az egy Széchenyi Jenő kivételével, aki pedig jó emberem volt, hiszen ő keresztelte meg a feleségemet. A főtisztviselők a választás napján bizony eltűntek a városból, hogy ne kelljen szavazniok. Négy lelkes hívem volt: dr Stokker József, dr Halász Lajos, Pátz Sándor főesperes és Stern Hermann, a magyar ruhában járó kávé. Ezek éjjel-nappal dolgoztak. Mindössze 284 szavazattal győztem. De ez a győzelem hatalmas volt. A váradí polgárság szinte fellélegzett, hogy felszabadult Tisza befolyásától. Magam előtt látnom a diadalmas lelkes tömegeket, amelyeket áthatott a függetlenségi eszmék győzelme.

— A választási jegyzőkönyvet ötszáz fónyi küldöttség hozta el Aradra október 6-án és a vesztőhelyen rendezett gyászünnepélyen adta át. Még ma is őrzöm a jegyzőkönyvet. A mandátum átadását két fénykép örökíti meg. Ott vannak a szalómon falán. Lévai Márton könyvkötő díszes kivitelű előjegyzési naptárral tisztelt meg. Ebbe írtam a fontos dátumokat. Ma is gyakran lapozgatók benne. Ugyanakkor hozta le Aradra Sebők Gyula a Pósaasztaltársaság koszorúját, amelynek szalagján ez a felírás állt: A Bálványdöntőnek. Így lettem én a Bálványdöntő.

Váradí emlékek.

— Négy-szer voltam Nagyváradon képviselőjelölt. Először csak a függetlenségi zászló becsületéért léptem fel, meg is buktam Hlatky Endrével szemben. Másodszor Tiszával szemben választottak meg, harmadszor majdnem egyhangú volt a választásom, negyedszer szintén. De ekkor kellett mondanom a váradí mandátumról, amelyet Szokolay Tamás kapott meg. A Ti-

Női kalapok

mélyen lezártított árban, 60 kalapok 130 lelei t kaphatók.

König kalapgyár

Sf. Ladislau Rő ős utca 16.

Kárpitos

munkákat előrendű kiállítás készit:

Gida Manó karpitos

Post. (Ur.) Ju. 2. Reg. Ferd. (Rák ci) ut. 6.

Egy otthon, ahonnan félve nem ül a jelen

Látogatás a zsidó aggokházában.

Csak néhány hete, hogy minden nagyobb támogatás nélkül, kizárólag a nagyváradi zsidó társadalom jótékonyására támaszkodva, az orthodox izraelita hitközség megteremtette az aggok házat. Egyelőre csak öt férfit és öt nőt képes befogadni a rendelkezésükre álló helyiség, de bizonyos, hogy rövid időn belül még jobban kifejlesztik ezt az intézményt.

Például, áldozatkészséggel teremteték meg az aggokházát. D. Iósi Lajos egy, maga százezer lelt, adományozott erre a célra. De mögötte sorakoznak a többiek. Hartmann Sándor bórondgyáros napokig megfeszített munkát végzett, hogy a berendezést előkészíthesse. És csakhamar összegyűlt a butorokhoz szükséges faanyag, az agyneműkhöz a toll és a vászon. A bórondgyár munkái napokig az aggokháza berendezésén dolgoztak. Az asztalos műhelyből egyforma, csinos, ruhaszekrények, asztalok, székek és minden más szükséges butor kikerült. Lassan, szívós munkával és nagy áldozatkészséggel az egész hitközség segítségével végre sikerült megnyitni az aggokházát.

Este hat órakor

A zsidókörház három tagos szobájában van elhelyezve az aggokháza. Egy közös, élkező és társalgó van, mellette egyik oldalon a férfiháló, a másik oldalon a nőiháló. Este hat órakor látogatunk meg az aggokházát. A férfiháló üres. Az öregek templomban vannak. A női hálósobában sötét van. Amikor az öregek apóljá: E. de I. Lajosné lepatlantja a villanyt, csak akkor látjuk, hogy három öreg nő van a szobában.

Ez egyik 40-50 év közötti lehet csak, de senki hozzátartozója nincs, ő maga teljesen süket és vak. Neki hát nem kell a villany. A másik is teljesen süket és gyenge a szeme. Nem szereti a világosságot. Ők ketten tollat fosztanak és ahhoz nem kell nekik világosság.

A harmadik öregasszony az ágyan ül. Neki saját agyneműje van. Kezet csókol Hartmannnak, aki kicsomagban cukrot hoz nekik.

Jaj, csak már jönné valaki, negyedik. Mert ezekkel én nem tudok beszélni, olyan süketek. Szürös szemű, mozgat, köny, toporodott nő, nyolcvanhárom éves. A ruhás szekrényében nagy rendet tart. Egész nap tess-vesz, hogy ne kelljen a lártalanul ülnie.

Egy agg férfi, aki csak huszonkét évet számít

Háromnegyed hatkor érkeznek haza a férfiak. Negyen vannak.

Az ő szobájuk is tiszta és nagyon rendez. Rózsás paplanok, tiszta agynemű, az ágyon kis meleg sapka.

Schwarz bácsi a legöregebb közöttük, de jól bírja magát.

Nem vagyok én kérem csak huszonkét éves. Mert úgy van az kérem, hogy a jó Isten hetvenévé életkort ad minden embernek. Amit azónfelül megélt, tiszta haszon. Én már huszonkét esztendő gyűjtöttem össze. Ez az én igazi életkorom. És a kilencvenkét éves öregember nyugodt, gondtalan arccal ül az asztal mellett. Pipázik. A többieket ezecirozza, mert nagy itt a respektus. Nem tűri, hogy 70-75 éves fűcsürok ne tiszteljék a korát.

Frank bácsi a hetvenen alig van túl. Valaha tanár volt. Nyolc nyelven beszélt. Ő is teljesen süket. Amikor megtudja, kik vagyunk, mosolyogva mondja:

Ez nekünk az utolsó stáció. Lát-szik, hogy jól érzi magát ezen az utolsó stáción és még sokáig akar itt maradni.

Vacsoráznak. Vacsora után még beszélgetnek. Arról, ami volt. Frank bácsi

mesél. Mindég csak arról, ami régen volt. Az öregek pipáznak és közöttük zsong a mult. Régi emberek, régi akaratok. Idők, amikről mi ma mosolyogva beszélünk és ami nekik a küzdelmes, harcos élet volt. És az ő elszürkült napjaikból néznek vissza erre a vergődő, értékpusztító vérés, haborus korra, amelyben mégis akadtak emberek, akik felemelték a szíveiket, hogy ezeknek az öregeknek itt megteremtsek a békét.

SENKI FIA

— REGÉNY —

Írta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva)

Már alkonyat tájban szolt a zene, folyt az itál a nagykorcsában. Csótár Miklós szónokolt: Tartsunk össze, atyafiak, a népben van az erő nem az urakban. Eljen a mi követünk: Csomák Elemér! Az agigaz ember, az a magyar ember.

A jegyző tüzes szavaira az egész község egy rajba zúdult össze, mint a méhek. A két pap erre beakadt az alispánhoz és a plebános is, a tiszteletes urak elodázták, hogy baj van, az új jegyző megbolondította a tanyáriakat; onnan ugyan egy szavazatot se kap a fiatal gróf.

Az alispán rögtön hívatta a főszolgabíró: — Na szép dolgokat művel a főszolgabíró, amikor a vadonban szorongatja a szegényeket.

Hallottam, — Most már mit csinál szívele? — szolt a vicispán, és nélt beszélőgőg ibarvgyan. Holnap személyesen felkeresem és megcsóhintom. Bolond, széles, megdondoglan fiatalember; de jó tisztviselő; tud alkotni, teremteni, a község javára dolgozni, a népet is tudja vezetni a szegények között.

Erre a plebános közboszót:

A rosszra.

Hogy hogy? — kérde csodálkozva a főszolgabíró, óvatosan közlőszóval. Hát úgy uram, hogy mióta ez a léha ember Tasvárra került a nép nem dolgozik, templomba nem jár, nap nap után a kofeszmában dorbézol, költi a pénzt, pazarolja a vagyonát. A közérkölesök is romlanak; vége már a régi tanyári becsületnek! — De hisztem nekem más információt adott róla a bíró.

A bíró? — vágott szavába a referátus pap — talán a bíró leánya? Mert az apja kezd megkukulni, váshnak adta már magát Nyalka Boglár Mihály uram, azért nézi el a leánya gyalkázó életét.

Annak csak nem a jegyző az oka?

De bizony a jegyző. Ő kapatta a romlatlan fiatalaságot az új viseletre, a láha mulatságokra, műkedvelő előadásokra és más effélékre. Mételey az a gonosz ember, uram! Amihez hozzányúl megröghad.

A bíró leánya a jegyző szeretője és a bíró azért olyan nagy pántfogója.

A főszolgabíró csodálkozva összedcsapta a kezét és felkiáltott: — ma ezt

Halálozás

alkalmával a családtagok sejt, öröklőben hercegek le a German Károly utóda, Kegyelet keresés, teretkérés, intézetet, hol a legelőcsőbb és egerőbb temeléseket rendezik. Különbösen fel-nívom a közönség figyelmét arra, hogy az istem a Sas-passagen van a vas, dréatás mellett, Oradea-Mare Telyes Házfelstelttel.

German Károly utóda Tarsoly

nem tudtam! Ez lehetetlen! — Pedig ez így van, — erősíté a két lelkész, — papi hitünkre mondjuk, hogy így van, — Holnap okvetlen kimegyek Tasvárra, — szolt erélyes hangon a főszolgabíró.

(Folyt. köv.)

Leltár árak

Haas Lipót
Linoleum üzletében

Oradea-Mare,
Str. Reg. Ferdinand
No. 5

- Linoleum 167.
- Linoleum 1250
- Abrosz 94.
- Futószőnyeg 105.
- Ebédülőszőnyeg 1920.
- Szőnyeg 170.
- Oradea lakarkó 1650.
- Kókuszszőnyeg 100.
- Bőrpadszék 145.

Nem Igerünk
10% árengedményt, de

20% -at olcsóbban vásárolhat, mint bárhol máshol.

fehértéműt és harisnyát Bermannál, Sa-passage

Fehér bab

dió, cser, 10 ly és búkt 10 zila

kapható bármely mennyiségben a

Banca Frontiera áruházaiban,

Strada General Moson (Mezey Mihály-utca) 2.

Telefon 610. Telefon 610.

Rias, kálmán, a Saszékben, Telefont: 24

Darvas harisnyái a legjobbak!!

FÜRDŐSZAPPAN
világhíru

Tüzifa árak:

Freiburger és Schwartz cégnél

Str., Barierli (Sörmpő-u.) 3. Kolozsvári-u. sörmpő

1 m ³ l-a bükk hasábfu házhoz szállítva	250 L
1 " " " " " " " " " "	270 " "
1 q l-a bükkfa házhoz szállítva	60 " "
1 q botfa házhoz szállítva	40 " "
Aprított fa	70 " "

ASZÓDI 8 FÉLE
ZAMATÚ
DÖRKÖLT KÁVÉI IZRE ÉS
ZAMATRA UTÁNOZHATATLAN
KIZÁRÓLAG KAPHATÓ
SASPALOTAI ÜZLETÉBEN

DIANA sütszesz az egyedüli valódi.
Ugyeljünk a DIANA névre.

Irodabutorok
Parketták

RIANOCZY műbutor és
parkettgyár Rt. ORADEA-MARE
Strada Clujului 117. Telefon 279

Egy öllőny 700
alkészítése
Schreier urí szabó
Str. Căpâlniceanu (Váradi Zsigmond-utca) 2

JAVA

a legszebb tánc. —
Költője kapható a He-
gedűs Hirlapiroda ze-
nemű osztályában.

UNITED STATES
LINES

NEW-YORK FELE

Southampton — Chebourg

1973

LEVIATHAN

1 ápril., 22 ápril., 13 május Bérmából
Southampton és Chebourgól New-Yorkba

GEORGE WASHINGTON

22 márc., 19 ápr., 11 jun. (Bostonba)

America febr. 22 márc. 26

President Roosevelt márc. 8, máj. 2

President Harding Márc. 15 ápr. 11

Republic máj. 16, juni 18

Southamptonból és Chebourgól az elutazás egy
nappal később. Előnyös alkalmi áru szállításra.
Részletekre felvilágosítást ad.

UNITED STATES LINES

Romania-i képviselet: „Merkur” Bukarest
Calea Moșilor 21. Temesvár Hunyadi-utca
8. Cse moztiz Lillengasse 15.

Új festéküzlet

Rosenberg Herman, Rimanóczi-utca 2.
Mindenféle festék és háztartási cikkek a
legolcsóbban beszerezhetők.

Iparosoknak árengedmény.

Zongora

Javítást, hangolást eszközöl

Költőldi erő

Telefon: 13-45

Cimeket felvesz

Sternberg I.

Régiség üzlet

Kisbidó

Jól prosperáló gyárvállalathoz
üzemkibővítés céljából

300.000—500.000 lei kész-

pénzzel rendelkező társat kere-

sünk, ki tetszés szerint aktív és
működhet.

Megkereséseket a kiadóba „Currens cikk”
jellegére kérünk.

Varrógép
Korékpár

Javító műhely és raktár
Felöltség mellett hasz-
nált és új gépek:

Singer — — — 1000 Ltól

Karikahajós — 2500 „

Iparosgép — — 8000 „

Használt gépet és kerék-
párt veszek

H. Eisenberger

Plaza Mihai Viteazul

Nagyplac-tér 5. szám,

Új buszpáccal szemben.

Régiségeket
vásárol
és elad.

Különlégességek
porcellán, ásvé,
fayence és email.

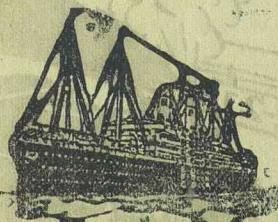
Nagyvárad

Strada I. C. Brătianu
(Szemlő-utca) 1 sz.

White Star Dominion Line
White Star Line

direkt szolgálat

Cherbourg
Havre

Antwerpen
Hamburgból

KANADÁBA

Hét nap alatt három naponként induló
óriashajókkal. — Vizum- és hajóügyekben
felvilágosítással szolgál:

N. Brück & Co. Filiale Oradea-Mare

Str. Alexandrii No. 11. (Kereskedelmi és
Iparkamara épület)

Mezőgazdák, ipari és erdőkitermelő vállalatok

tisztán kezelt prima minőségű

disznózsirt és szalonnát

ugy waggontételben, mint kicsiben legalönyösebb áron a **Nagyvárad Mészárosok és Hentesek szalonna és zsirszöve kezénél** vásárolhatnak, Strada Liceu Real (volt Realiscola-utca) 2. szám. Telefon 9-30.

Festéküzlet

Mindenféle festéka
legalönyösebb árban kapható.

Biró

Str. Vlahuta (Szent János-utca.) 32

Üzletátadás

miatt raktáron levő összes

BUTOROK

ugymint hátók, ebédli garnitúrák
minden elfogadható árban

eladatnak.

STERNBERG

butortüzet, Sas passage

Hatodik bécsi Nemzetközi vásár

1924. március 9-15-ig

Minden szakban kedvező bevásárlási alkalom.
A leggazdagabb választék! Versenyképes szabott árak! Az 1923. évi őszi vásár hallatlan eredménye: 120 000 vevő, közülük 25000 külföldi 72 országból, a világ minden tájáról mérhetetlen megrendeléseket eszközölt.

Felvilágosításokkal szolgál

A Wiener Messe, Wien VII., valamint ennek képviselői s mint hivatalos informátorok Nagyváradon:

A Kereskedelmi és Iparkamara,
Welss Emanuel & Fiai,
Intern szállítási vállalat,

Hubertus Intern, Import és export
vállalat Wilhelm F.

Petri Fiai

Schenker & Co. Str. Reg. Ferdinand 5.

Pénzét

okmányait

ékszerelt

értéknaplival

abb a pénzszekrénybe helyezze el,
melyet kizárólag elsőrendű kivitelben a
„STABIL” Gépek és Felszerelések Lera-
katában a legolcsóbban szerezhet be.

„Stabil” Gépek és Felszerelések Lera-
katája Oradea-Mare, Viléz M (Nagyplac) tér
Táviratcim: „STABIL”. Telefon: 16-86.

Gyümölcsfa csemeték kaphatók.

Importálva, külföldi világábrú ker-
tészeletről. Megrendeléseket felvesz

„VIKTORIA”

kertgazdasági r.-t. központi irodája: Bwdul
Reg. Ferd. (Rakóczi-ut) 36. — Kertek és parkok
művészi rendezését, tervek készítését vállaljuk.

ASZÓDI TERMEZTEI MEGERKÉZTEK ANGOL RUMOKKAL

Ácsmunkát helyben és vidéken.

Bármilyen e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb egységáraink mellett vagy ve-
zeletét vállalom.

CZINA ISTVÁN ácsmester

ORADEA MARE Strada Eroilor (Viléz u.) 1.

Nagyothallók fírelmébe!

A legújabb rendszerű beritni villamos

zsebtelefonok

(Állatuk készítek) nagyothallók részére kaphatók

Németi Mór Nagyvárad, Alexandri (Teleki) u. 15.
szám alatti lakásban, ahol azok bárki által kipróbál-
hatók naponta 2-6-ig.

Str. Rimánóczi-u. 4. sz. a. az

„Eldorádó” áruház

Női lehérművek, hajsznyák, soknik, jum-
per pamut, szabó kellékek és kézmunka-
anyagok legolcsóbb bevásárlási forrása.

KALMAN és SZIRMAI
LEGGYORSABB ÉS LEGOLCSÓBB

STRADA
GENERAL
MOSOIU
(MEZEI UCCA) 7.

FUTÁR MEGBIZÁSOKRA
(CLUJ, BRASOV, BUCUREȘTI)
ELŐFIZETÉSEKET HAVIÁTALÁNYBA IS
ELFOGADUNK

a lighted air-
cable for 20 ft

Egy más név is van
vannak beállítások a

B E E
Josi! Vulcan (Nag
Sándor)-u. 1. — Ór
és ékszer javító

világos hálós szoba és
konyha butorok olcsón
kaphatók. Mindenféle
asztalos munkát leg-
szébb kivitelben

(magyar-német)
GÉPIRÁS
KÖNYVITEL
12 év óta legjobban

Kereskedők flavonoidjai

lel ezüst éal, kepek. fo-
ete telt nagyon szép ore-
el egészen új jelmez-
ha, színes és fehér ab-
szok, szalvéták Bulew.
eg. Ferdinand R-k-
(i) 30, Jobbra Szász 677H

rad területen legelőszob-
an, 20 leltől kezdve kö-
zülnek. Zenker fénykö-
ésnél, Sir I. C. Bradlam
szaniszió-utca, 25. Fel-
tértek este 6 óráig.

Frenkel és Fia
 Szőr, szőnyeg és ruhák
 kiskereskedők 519 G.
 Magyar Művelődési (Művelődési
 Mihály)-u. 10.

A „Vulkán” té la és
eserépyár részvény-
társaságok Varadon
a vasúti főúthoz mel-
letti új telepen körü-
lbelül 4-5000 lei be-
fedésével egy újabb

bérettől az ország és
adunk Édekkedők fel
vilárossítást nyerhetnek
a „Vulkán” tegla és
eserépgyár R. T. bi-
harpáspöki régi telepén
Ramosán
gyárfeleigyezőnél.

Váradi legszebb helyén, közvetlen vasúti mellett, kizárólag angol nyelvetnek alkalmas, amellett jó beosztású lakásokkal eladó. Cím a kiadványban. 246

Első
 agán és bérházak a vá-
 os külső részén.
 terház-típusú ház 80 000
 iert sürgősen eladó.
 Cím: József utca 3. sz. 3. sz. 3.
 rúgás: 3 szobás el-

Aki ingatlant írt

Dr. Zilahy Gyula
Alt. keresztelmi irodája
Strada Alap, uca 1. szán
Otthon 1—4 óráig.

brillians. gyémánt, m
és ezüst tárgyakat ma
gas árban vesznek
Kohn Henri
Avram I. (Kosuth): n.